

Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar

Självvärdering

Lärosäte: [SLU]	Utvärderingsärende: 2013 reg.nr 411-654-13
Huvudområde: [Hippologi]	Examen: Hippologexamen

Inledning

Det treåriga hippologprogrammet, som leder till en kandidatexamen, utvecklades ur ett tidigare tvåårigt program. Stora delar av innehållet liksom upplägget är helt nytt, våren 2013 tog de första studenterna sin kandidatexamen. För att antas till Hippologprogrammet är [behörighetskraven](#) att studenterna, utöver krav på skolbakgrund även ska ha genomfört ett godkänt antagningsprov, se vidare i del 2. Utbildningen finansieras gemensamt av staten genom SLU och av näringen genom Hästnäringens Nationella Stiftelse. SLU är huvudman för utbildningen som är förlagd till Hästnäringens Riksanläggningar (HRA); Flyinge, Strömsholm och Wången. Se vidare beskrivning i del 3. Alla studenter får under första året samma breda hippologiska grund med fokus på hästen som biologisk varelse, på Flyinge för ridhästinriktningen och på Wången för trav- och islandshästinriktningen. Andra året på ridhästinriktningen ges på Strömsholm och har fokus på pedagogik och fortsatt färdighetsträning till häst. På Wången är det andra året för islandshästinriktningen uppbyggt på samma sätt. Travhästinriktningen på Wången har istället fokus på träning och utbildning av hästar. Dessutom finns verksamhetsförlagd utbildning (VFU) på schemat för alla i årskurs två. Under det tredje året kan studenterna på ridhästinriktningen välja mellan pedagogiska/didaktiska fördjupningar på Strömsholm eller fokus mot hästutbildning alternativt verksamhetsutveckling på Flyinge. På Wången erbjuds dels pedagogiska/didaktiska fördjupningar, dels fördjupning mot friskvård och träning av häst. Oavsett vilken inriktning studenterna går får de tillfälle till fördjupning i sina färdigheter med häst. I alla inriktningarnas tredje år är företagsekonomi, VFU, samt ett examensarbete inom hippologi obligatoriska moment. ([Ramschema Hippolog 12-13](#))

Studenterna har förutom kandidatexamen även möjlighet att ta ut en yrkesexamen efter Hippologprogrammet ([Utbildningsplan Hippolog](#)). Hippologexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar (godkända kurser) om 120 hp, varvid följande krav skall uppfyllas; 90 hp obligatoriska kurser, minst 20 hp valbara kurser och minst 10 hp självständigt arbete. Student som uppfyller fodringarna för hippologexamen får på begäran ett examensbevis. Till examensbeviset knyts benämningen hippologexamen (University Diploma in Equine Studies). I praktiken innebär detta att studenten måste genomfört de tre åren på hippologprogrammet för att ha möjlighet att uppnå hippologexamen. Alla 180 högskolepoäng från de tre åren behöver dock inte vara godkända.

Texten disponeras så att vi för varje generellt mål (utom det första) först ger ett par konkreta exempel i tabellform på hur vi arbetar för att studenterna ska nå detta mål. Dessa kompletteras med en analys av kursvärderingar gällande de kurser som lyfts fram i tabellerna. I vissa fall är det så få svar från kursvärderingar att det inte ansetts relevant att redovisa resultat från dem. Därefter redovisas något mer övergripande beskrivningar av hur studenterna arbetar och examineras inom respektive ämnesområde för att nå det generella målet. Kurskoder för respektive kurs finns i anslutning till att kursen nämns första gången. En hyperlänk som leder till kursplan, aktuell litteratur och betygs-kriterier ligger hela tiden i kursernas namn. Varje mål avslutas med en analys och värdering av studenternas måloppfyllelse beträffande det aktuella målet.

Del 1

Examensmål 1

För hippologexamen ska studenten visa kännedom om områdets vetenskapliga grund och aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete

Inom ramen för ämnet/kunskapsområdet hippologi (Equine Science) studeras läran om hästen samt samspelet mellan människan och hästen. Ämnet hippologi är en tvärvetenskaplig disciplin ([Ämnen och huvudområden vid SLU](#)) mellan kunskapsområdena husdjursvetenskap, veterinärmedicin och biologi och omfattar huvudsakligen följande områden; anatomi och fysiologi, etologi, funktion och hälsa, utfodring och miljö, avel och reproduktion. Ämnet integrerar kunskaper om hästen som biologisk varelse och kunskaper om användning av hästen för arbete, sport och fritid. Tonvikten i ämnet inriktas på frågor som rör hästen i samspel med människan. Ämnet är brett och djupt med analys och värdering inom frågeställningar som rör hästen och hästhållningen. Den praktiskt konstnärliga delen i ämnet omfattar; hästens handhavande och skötsel, ridning och körning, hästens och ryttarens utbildning samt träningsmetoder. Utvecklingen av kunskapsområdet hippologi bygger såväl på traditionella veterinärmedicinska och husdjursvetenskapliga ämnen med relevans för häst, som på konstnärlig grund. Dokumentation av rid- och körkonst och människans relation till hästen har gjorts i mer än tusen år och skrifter om akademisk ridkonst finns från 1700-talet och framåt. Ridning och körning som konstarter bygger därmed på lång och omfattande tradition och dokumentation.

Aktiv forskning inom relevanta hippologiska ämnen har etablerats vid HRA främst i samarbete med SLU men även med andra aktörer. Utbildningen vid anläggningarna har därmed en naturlig forskningsanknytning. SLUs forskare bidrar till en kvalitetssäkring av utbildningen. Som helhet är utbildningens forskningsanknytning mycket god. Under 2012 drevs 11 projekt vid anläggningarna, forskningsområdena är i flera ämnen av stort internationellt intresse, som t.ex. ifråga om banunderlag för hästsporten vid OS i London. Studenterna ges möjlighet att aktivt medverka i och ta del av olika förekommande forskningsprojekt som genomförs på respektive anläggning. De får även delta när gästforskare/föreläsare kommer till anläggningarna med anledning av olika projekt och får därmed ta del av aktuella kunskaper från olika hippologiska ämnesområden. Detta gör att våra studenter får förståelse för planering och genomförande av forskning. Det finns också en nära kontakt med Island (forskare vid Hólar) och den forskning som bedrivs där om och kring islandshäst.

Aktuell forskning tas exempelvis upp i kursen "HO0048 [Hästens biologi och handhavande](#)" (20hp, åk1), i litteratur samt under föreläsningar och övningar. Ett av målen i kursen är att studenten ska kunna "beskriva hästens ämnesomsättning och näringsbehov, redogöra för relevanta fodermedel, bedöma deras användbarhet och kvalitet, behärska foderstatsberäkningar samt tillämpa dessa kunskaper vid praktisk utfodring" Här får studenterna bl.a. i uppdrag

(Kraftfoderuppgift dec-2012) att analysera information från utvalda engelskspråkiga vetenskapliga artiklar inom ämnesområdet och ”*ta reda på mer om havre, korn, råg, vete, majs, soja, kli, betfor och linfrö. Era uppgifter ska innehålla näringsinnehåll, speciella egenskaper, när man använder olika kraftfodermedel, utfodrings-rekommendationer och vilka näringsämnen m.m.*”. Uppgifterna redovisas både muntligt och skriftligt.

I ridkonstkurserna strävar man efter att förhålla sig till aktuell forskning genom att ridlärarna bevakar aktuella forum där forskning förmedlas. Olika artiklar lyfts fram och tas upp till diskussion i relation till aktuella färdighetsmoment. Exempelvis har träningsformen ”rollkür” varit aktuell och studenterna läser artiklar om detta och det följs upp med diskussion. I dessa sammanhang kan även etiska frågeställningar komma upp. Studenterna på travinriktningen läser ett antal forskningsrapporter kopplade till träning av travhäst vilka därefter diskuteras med lärare vid seminarier men även i samband med den praktiska undervisningen. Detta ger en naturlig förbindelse mellan teori och praktik.

Exempel på hur vi arbetar för att studenterna ska uppnå mål 1:

Kurs	Mål	Genomförande	Examination	Betygskriterier
HO0048 Hästens biologi och handhavande (20hp, åk1, alla inriktningar)	Redogöra för den friska hästens anatomi, fysiologi och beteende under hela dess livscykel, i såväl vila som under olika typer av arbete.	Anatomi- och fysiologistudier på såväl levande häst som slaktmaterial. Palpationsövning under handledning och självständigt.	Enskild praktisk examination. Fortlöpande kontroll av skolans hästar vid arbete i stallet. Genomför dissektioner under handledning och redovisar detta för mindre grupper gymnasieelever.	3 Studenten redogör för den friska hästens anatomi, fysiologi och beteende under hela dess livscykel, i såväl vila som under olika typer av arbete. 4-5 Studenten redogör för grunderna för den friska hästens anatomi, fysiologi, och analyserar hästens beteende under hela dess livscykel, i såväl vila som under olika typer av arbete samt förstår koppling till övriga lärandemål i denna kurs.
HO0080 Hästens friskvård och konvalescens I (10hp, åk2, travhäst)	Redogöra för sporthästens, framför allt travhästens, vanligaste skador och sjukdomar samt hur dessa kan förhindras, förebyggas och behandlas.	Föreläsningar inom fördjupad diagnostik och behandlingar såväl i Sverige som internationellt. Samverkan med tränare, hovslagare och andra yrkesgrupper i det praktiska arbetet.	Skriftlig tentamen med stora frågor öppna för reflektion. Fallstudier inom anläggningens verksamhet och i närliggande stallar.	3 Kännedom om hästens vanligaste sjukdomar och skador. Kan följa och vid behov revidera en given konvalescensplan. 4-5 Goda och fördjupade kunskaper gällande de vanligaste skadornas uppkomst och läkning. Studenten inhämtar och analyserar självständigt information från vetenskapliga texter inom ämnesområdet samt sammanställer det på ett vetenskapligt sätt - såväl skriftligt som muntligt

Kursvärderingar från tre år för kursen ”[Hästens biologi och handhavande](#)” visar att studenterna uppfattar kursen som intressant och lärorik med god vetenskaplig anknytning. Helhetsintrycket ligger på ca 4,0 på en 5-gradig skala. Måluppfyllelsen bedöms som god med omdömet 4,7 på en 5-gradig skala. Kopplingen mellan teori och praktik uppfattas som mycket viktig och bedöms generellt som god men brister i förankringen mellan teoretisk kunskap och praktiskt genomförande har identifierats. För kursen ”HO0080 [Hästens friskvård och konvalescens I](#)” (10hp, åk2) har endast en kursvärdering gjorts. Denna visar på ett helhetsintryck på 4,0 och en måluppfyllelse på 4,5.

Kursen ”[Hästens biologi och handhavande](#)” ger en bred grundkunskap om hästens biologiska förutsättningar. Efter kursen kan studenterna redogöra för den friska hästens anatomi, fysiologi

och beteende, för grunderna i hästens genetik, avel och reproduktion. Vidare kan studenterna beskriva hästens ute- och närmiljö, hästens ämnesomsättning och näringsbehov samt hästens vanligaste sjukdomar och skador. De känner också till de lagar och förordningar som reglerar hästhållning, avel och sport. Studenterna övar under kursen sig i att diskutera, analysera och även tillämpa dessa teoretiska kunskaper inom det hippologiska området vilket gör att de sedan står väl förberedda inför kommande kurser där deras kunskaper fördjupas inom de olika områdena. Denna kurs följs med andra ord upp av ett flertal andra kurser där studenterna får fördjupning inom olika delar av det hippologiska området. Exempelvis ”HO0084 [Seminariekurs i hästens biologi](#)” (5hp, åk2), ”[Hästens friskvård och konvalescens I](#)”, och ”HO0057 [Hästavel och stuteriverksamhet](#)” (5hp, åk3). I den sistnämnda kursen ingår en examinationsuppgift som rör målet: ”redogöra för olika hästrasers egenskaper, rasernas avelsmål och avelsvärderingsmetoder såväl nationellt som internationellt samt beskriva selektion av lämpliga hästar i relation till det nationella avelsmålet”. Det är ett projektarbete där studenterna ska fördjupa sig i en avelsplan för en ras och genomföra en analys och syntes av denna. ”Syftet med projektet är att beskriva och analysera nuvarande avelsarbete för vald ras (ej SWB) och komma med förslag till förbättringar utifrån dina kunskaper i hästavelsteori. Du ska också analysera vilka konsekvenser dina förslag skulle få.” (Avelsprojekt 2013). Studenterna kan efter godkänt projekt söka relevant information, fördjupa sig och analysera information samt föreslå förbättringar och analysera konsekvenser samt summera detta i en skriftlig rapport.

Kursen ”[Hästens biologi och handhavande](#)” integreras med kurser som ges parallellt under utbildningen såsom ”HO0050 [Ridkonst och hästhantering-ridhäst I](#)” (20hp, åk1), ”HO0086 [Ridkonst och hästhantering-islandshäst I](#)” (20hp, åk1), ”HO0087 [Travsport och hästhantering](#)” (20hp, åk1), ”HO0045 [Pedagogik i hästverksamhet](#)” (5hp, åk1) och ”HO0047 [Hippologisk introduktionskurs](#)” (5hp, åk1). Som exempel på detta kan nämnas de projektarbeten som genomförs i samverkan med introduktionskursen. Ett arbete examinerar dels mål i ”[Hippologisk introduktionskurs](#)” där studenterna ska kunna: ”beskriva olika hästraser och redogöra för deras användningsområden” dels mål i ”[Hästens biologi och handhavande](#)” där studenterna ska kunna: ”redogöra för grunderna i hästens genetik, avel och reproduktion samt beskriva principerna för utformning av avelsmål och metoder som används inom hästaveln” Uppgiften lyder: ”Syftet med projektet är att beskriva en hästras och redogöra för dess användningsområde, beskriva avelsföreningens aktuella avelsarbete, sammanställa och rita en avelsplan för rasen, därefter granska avelsplanen samt ha synpunkter och förslag på ev. förbättringar” (Ras och avelsarbete 2012). Godkända studenter kan på ett analytiskt och reflekterande sätt beskriva hästraser och avelsarbete samt arbeta med avelsplaner. Studenten kan även arbeta i grupp och genomföra redovisning muntligt och skriftligt.

Genom hela programmet finns en stark integration mellan teori och praktik. Teoretiska kunskaper inom exempelvis foderlära praktiseras och diskuteras också i stallet. Studenterna omsätter då sina teoretiska kunskaper i praktiska situationer på samma sätt som de efter en praktisk övning kan gå in på sal och läsa om och diskutera de teoretiska perspektiven på densamma. Lärarna i de olika ämnena eftersträvar kontinuerligt en nära kontakt med kollegor från den teoretiska respektive praktiska sidan och även med kollegor inom närliggande ämnen för utbyte och integration. Även i examinationsuppgifter vävs teori ihop med tillämpning. Här följer ett exempel från en tentamen i kursen ”[Hästens biologi och handhavande](#)”: ”Titta i burkarna – vad hittar du för fodermedel? A) Identifiera fodermedlen (1-6). (3 p) B) Vilket/vilka fodermedel i burkarna skulle kunna vara lämpliga att ge dina hårt presterande tävlingshästar för att komplettera ditt grovfoder som har lågt energi- och proteinvärde (men bra kvot)? Förklara varför och vad du behöver tänka på vid utfodring av dessa fodermedel. (3 p)” (Tentamen Foder 120211) Med andra ord finns här prover på olika fodermedel att titta på i samband med den skriftliga tentamen.

Arbetsättet med hög grad av integration mellan kurser fortgår under hela utbildningen. Kurserna "HO0063 [Ridkonst och hästutbildning–ridhäst I](#)" (10hp, åk3) och "HO0073 [Ridkonst och hästutbildning–ridhäst II](#)" (10hp, åk3) inleds med en nulägesanalys av häst och ryttare. Studenterna för träningsdagbok dels över hästens utveckling, dels över sin egen utveckling som ryttare (Träningsdagbok och nulägesanalys, januari 2013). Detta redovisas i form av en muntlig syntes kombinerat med en skriftlig inlämningsuppgift. Studenten kan efter avslutad och godkänd kurs göra en långsiktig plan för hästarnas arbete, sätta upp mål samt analysera mål i relation till utfall. Studenten kan även se helheten genom att inbegripa hästens foderstat, veterinära status och sin egen friskvård i sin plan, målsättning och analys. Studenterna för dagbok i olika former under alla tre åren i programmet.

I de praktiska ämnena arbetar studenterna mycket med dokumentation och analys av egna erfarenheter från de praktiska momenten. Ett exempel är dagböckerna och dagböcker återkommer under alla tre år med ökade krav på analys. I "[Ridkonst och hästhantering–Ridhäst I](#)" ombeds studenterna beskriva sina lektioner gällande innehåll genom att besvara frågorna vad, varför och hur samt beskriva vad studenten ska träna på till nästa lektion (Loggbok Ridkonst I 12/13). I kursen "HO0062 [Ridkonst och hästhantering–ridhäst II](#)" (20hp, åk2) ökas kraven på analys av genomförda prestationer och slutligen i "HO0085 [Ridkonst och hästhantering–ridhäst III](#)" (10hp, åk3) ska studenterna i dagboken dels kunna göra en resumé över veckans arbete med hästen, reflektera över resultat och vad man behöver arbeta vidare med, dels återge syftet med de olika övningar man gjort under veckan och övningarnas eventuella användande på ridskoleundervisning (Dressyrdagbok 2012). Inom kurserna "[Travsport och hästhantering](#)" och "HO0088 [Travhäst i träning](#)" (10hp, åk2) på travhästinriktningen arbetar man på liknande sätt och skriver så kallad träningsdagbok där uppgifter såsom "*Motionsform, tempo, återhämtningspuls, betyg 1-5, kommentarer såsom temperament, känsla, gångarter, rytm, spänst, rakställd*" ingår. (Träningsdagbok, trav 12/13)

Ett annat sätt på vilket studenterna utvecklar sin analytiska förmåga är att de i kurserna "[Ridkonst och hästhantering-ridhäst I](#)", "[Ridkonst och hästhantering-islandshäst I](#)", "[Ridkonst och hästhantering-ridhäst II](#)", "HO0089 [Ridkonst och hästhantering-islandshäst II](#)" (20hp, åk2), "[Ridkonst och hästhantering-ridhäst III](#)" och "HO0083 [Ridkonst och hästhantering-islandshäst III](#)" (10hp, åk3) kontinuerligt analyserar sin egen ridning, hur de gör specifika rörelser eller hela övningar. Det förekommer även analys av hästarnas utveckling t.ex. ur ett gångarts- och kapacitetsperspektiv inom islandshästkurserna. Detta görs både muntligt och skriftligt i olika former. Vanligt är att man gör det muntligt i grupp i samband med ridundervisningen.

"[Hippologisk introduktionskurs](#)", "[Seminariekurs i hästens biologi](#)" och "EX0497 [Examensarbete i hippologi](#)" (15hp, åk3) bygger på varandra och ger progression i studenternas vetenskapliga arbetsätt samt deras förmåga att ta till sig och göra syntes av kunskaper från olika hippologiska ämnesområden. Dessa kurser är exempel på hur man inom hippologprogrammet arbetar för att integrera olika ämnen. Inom var och en av kurserna har studenterna i uppgift att göra projekt, som ökar i komplexitet och självständighetsgrad. Projekten genomförs inom hippologiska ämnesområden vilket gör att samverkan sker över ämnesgränser. Exempel på ämnesområden för genomförda projekt i introduktionskursen är: "*Mjölksyratröskeln hos olika hästar*", "*Liggtider för den arbetande unghästen*", "*Två hästars nattaktivitet på olika strömedel*", "*Jämförelse mellan hopphästar och dressyrhästars pulsvärden under träning*" och "*Föredrar hästen det vatten som den är van vid?*". I examensarbetskursen skriver studenterna sitt självständiga arbete och kursen bygger således på tidigare vunna kunskaper inom hippologprogrammet samt beprövad erfarenhet. Arbetet leder till fördjupning inom hippologin och vilar på samt återkopplas till vetenskap, beprövad erfarenhet och/eller konstnärlig tradition. Arbetet syftar till att leda fram till ny kunskap, vilken kan bidra till ämnesområdets vetenskapliga/konstnärliga grund.

Hippologprogrammet och dess studenter förväntas företräda kunskap baserad på vetenskaplig grund och aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, och fungera som en viktig källa för spridning av kunskap inom hästnäringen. Det är inom ”HO0060 [Verksamhetsförlagd utbildning \(VFU\) I](#)” (15hp, åk2) och ”HO0079 [Verksamhetsförlagd utbildning \(VFU\) II](#)” (15hp, åk3) som den enskilde studenten främst kommer i närmare kontakt med omvärlden och hästnäringen. Studenten ges möjlighet att se såväl delar som helhet i en verksamhet och under nära handledning, skaffa sig erfarenhet och reflektera över sin egen kunskap och förmåga i relation till arbetslivets krav och förväntningar. Detta sker bland annat genom att studenterna skriftligt och muntligt i dialog redogör för varandra och för lärare om sina iakttagelser och reflektioner. Läraren följer upp att dessa diskussioner förs på relevant nivå. Lärarnas erfarenheter är att studenterna är väl förberedda och kan relatera sina erfarenheter från VFU till det de lärt under andra kurser inom programmet. Programmets karaktär och hästnäringens kultur ger utmaningar när det kommer till att säkerställa högskolemässighet under VFU. Ett uttalat syfte i kursplanerna för VFU är att studenten omsätter och vidareutvecklar sina kunskaper från utbildningen i en extern professionell verksamhet inom hästnäringen. Studenterna får exempelvis göra en uppgift i ”Miljöhousesyn” när de är på sin VFU. Uppgiften studenterna får är att: *”Ni ska enskilt utvärdera och analysera en ridskoleverksamhet utifrån de kriterier som gäller för Miljöhousesyn. Den ridskola som ni ska utvärdera är den som ni göra er VFU på. Försök hitta t.ex. fem bra och fem sämre rutiner/situationer/saker på varje ridskola. Det är viktigt att ni även ger konkreta förslag på förändringar/förbättringar om det behövs samt motiverar dessa.”* (Uppgift Miljöhousesyn oktober 2012) Examination av kurserna sker bland annat genom omdömen från externa handledare, seminarier, aktiviteter i lärplattformen Fronter, inlämningsuppgifter och rapporter.

Analys och egna värderingar

Vår bedömning är att de studenter som med godkänt resultat genomgått utbildningen genom praktiska och teoretiska examinationer under de tre studieåren har visat att de har övergripande kunskap och förståelse inom det interdisciplinära huvudområdet hippologi. Hippologi innefattar såväl naturvetenskapliga som samhällsvetenskapliga och konstnärliga discipliner, som vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet. Studenternas kunskap och förståelse för de olika disciplinernas vetenskapliga grunder, tillämpade metoder och aktuella forskningsfrågor examineras under de tre åren med ökad fördjupning och samordning, särskilt mellan de teoretiska och praktiskt-konstnärliga ämnena.

Del 1 (forts.)

Examensmål 2

För hippologexamen ska studenten visa kunskap om några relevanta metoder inom området

Exempel på hur vi arbetar för att studenterna ska uppnå mål 2:

Kurs	Mål	Genomförande	Examination	Betygskriterier
HO0047 Hippologisk introduktionskurs (5hp, åk1, alla inriktningar)	Redogöra översiktligt för grundläggande deskriptiv statistik och dess användningsområde	Undervisning som följs av en övning i deskriptiv statistik i Excel som lämnas in.	Obligatorisk övning.	3 Studenten kan översiktligt redogöra för grundläggande deskriptiv statistik och dess användningsområde.
EX0497 Examensarbete i hippologi (15hp, åk3, alla inriktningar)	Tillämpa ett vetenskapligt arbetssätt samt översiktligt redogöra för skillnader mellan olika kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder	Genom deltagande i övningar och gruppdiskussioner får studenterna kunskap om olika forskningsmetoder.	Deltagande i övningar och gruppdiskussioner.	3 Med handledning beskriver studenten överskådligt området utifrån vetenskaplig grund, därefter identifierar studenten och redogör för en avgränsad vetenskaplig eller konstnärlig problemställning. 4 Studenten uppnår betyg 3 samt visar god logisk följdriktighet (stringens) i sitt arbete och kan föreslå förbättringar på sitt eget och andras arbeten. Studenten håller uppsatta tidsramar och driver processen med eget ansvar. Studenten utvecklar under processen ett självständigt arbetssätt. 5 Studenten uppnår betyg 4 samt visar mycket god förmåga till analys och syntes. Studenten visar kreativ och innovativ förmåga.

Kursvärderingar finns för tre år för "[Hippologisk introduktionskurs](#)". Studenterna anger att helhetsintrycket är gott med ett genomsnittligt omdöme på ca 4 på en 5-gradig skala. Gällande måluppfyllelsen ligger motsvarande omdöme på 4,7. Studenterna är allmänt positiva till bredden i kursen även om den ibland kan upplevas som något spretig. Forskningsanknytning och metod för detta nämns i kravet på att söka vetenskapliga artiklar, även internationella, till projektarbetet och statistikundervisningen ger metodkunskap men kan finna sin tillämpning även i andra kurser. Antalet deltagare i kursvärderingen för (den hittills enda slutförda) examensarbetskursen är så få att det inte anses relevant att redovisa resultatet.

I "[Hippologisk introduktionskurs](#)" lär studenterna sig grunderna i kvalitativa och kvantitativa analysmetoder samt biologisk variation och statistik såsom normalvariation, sannolikhet, medelvärde och signifikanstester. Detta övas genom ett projektarbete där vetenskapligt arbetssätt kombineras med kunskapsinsamlande inom olika biologiska områden med anknytning till häst. Under det andra årets seminariekurs repeteras olika typer av metoder. Studenterna läser skilda typer av studier vilket följs upp med gruppvisa diskussioner om hur valda metoder påverkar studiens upplägg, genomförande och resultat. Även i denna kurs integreras övning i vetenskapligt arbetssätt med tillgodogörande av kunskaper inom det biologiska området. I examensarbetskursens fortlöpande kursprocess får studenterna handledning i grupp. I varje grupp ingår ett antal studier där arbetena ger exempel på olika metoder; kvantitativ,

kvalitativ och ev. konstnärlig. Diskussionerna fokuserar på arbetets röda tråd från definition av studiens vetenskapliga kärna, hur val av metod påverkar resultatet, styrkor och svagheter till vilka slutsatser som kan dras utifrån respektive metod. Gruppdiskussionerna leds av forskarutbildade lärare och handledare har möjlighet att delta.

Även inom andra kurser får studenterna ta del av olika forskningsmetoder. Inom biologikurserna läser studenterna ofta vetenskapliga artiklar och då blir det naturligt att diskutera metodval och datainsamling för de presenterade resultaten. Studenterna genomför egna mindre "forskningsprojekt" i de olika kurserna där de får göra allt från bakgrundsresearch och design till tolkning av resultat och enkel statistik. Exempelvis genomför studenterna ett beteendeprojekt i kursen "[Hästens biologi och handhavande](#)" "Syftet med projektet är att ni skall få insikt i hur man planerar och genomför en etologisk studie, vilka metoder som kan användas och olika metoders fördelar och nackdelar." (Beteendeprojekt 2013). Studenterna arbetar i grupper och redovisar sedan sina studier både muntligt och skriftligt.

I pedagogik och ledarskapskurserna möter studenterna hippologiämnet ur en annan synvinkel då det här är *människan* i hästens närhet som är i fokus istället för *hästen* i människans närhet. Studenterna får aktivt ta del av den forskning som medverkande lärare bedriver och i dessa kurser har forskningen ofta en kvalitativ utgångspunkt vilket gör att studenterna även får kunskap om dessa forskningsmetoder. I kursen "[Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)" ingår bl.a. ett moment där studenterna får läsa olika examensarbeten/utvecklingsarbeten med titlar som t.ex. "Didaktiken i hästhoppning", "Lärande i ridskolan" "Ridlektion, ett triangeldrama mellan elev, häst och lärare" och sedan dels redogöra för varandra om innehållsmässiga fakta i arbetena, dels göra en enkel opponering avseende metodval och datainsamling m.m.

Analys och egna värderingar

Vår bedömning är att de studenter som med godkänt resultat genomgått utbildningen genom praktiska och teoretiska examinationer under de tre studieåren har visat att de har övergripande kunskap och förståelse för hippologins vetenskapliga/konstnärliga metoder. Studenterna har visat att de kan tillämpa sina metodkunskaper genom att dokumentera, analysera och redovisa olika uppgifter samt analysera och reflektera omkring sina erfarenheter. Studenterna har visat sina kunskaper och sin förståelse för huvudämnet och bidrar också till den samlade "beprövade erfarenheten".

Del 1 (forts.)

Examensmål 3

För hippologexamen ska studenten visa förmåga att handha hästar på ett korrekt sätt med beaktande av hästens och människans välbefinnande och utveckling samt djurskydds- och säkerhetsmässiga aspekter

Exempel på hur vi arbetar för att studenterna ska uppnå mål 3:

Kurs	Mål	Genomförande	Examination	Betygskriterier
HO0062 Ridkonst och hästhantering-ridhäst II (10hp, åk3, valbar - Ridhäst)	Självständigt hantera och arbeta med hästar i olika åldrar på ett etiskt, djurskydds- och säkerhetsmässigt korrekt sätt	Fortlöpande uppföljning av hästars skötsel och hantering, övning, stallrutiner, genomförande av hästbesiktningar	Processmål, examineras fortlöpande	3 Studenten omsätter sina teoretiska kunskaper på daglig basis i hantering, ridning och skötsel av hästar, utrustning samt stall på ett etiskt och säkerhetsmässigt sätt enligt anvisad hästhållningspolicy. 4-5 Student uppnår kriterier för betyg 3 samt håller hästarna i mycket gott skick.
HO0087 Travsport och hästhantering (20hp, åk 1, Travhäst)	Tillämpa sina kunskaper inom det hippologiska området och arbeta under handledning med hästar, utrustning samt stall med kringområden med hänsyn taget till säkerhet, djurskydd, smittskydd, hygien och etik.	Fortlöpande uppföljning av hästars skötsel och hantering, övning, stallrutiner, genomförande av hästbesiktningar	Uppföljning av dokumentation kring pass-hästar. Fortlöpande deltagande i häst- och anläggningsvård. Daglig dialog kring hästarna, rutiner och stallar. Stallrond med besiktning av hästar.	3 Studenten arbetar under handledning med hästar, utrustning samt stall med kringområden med hänsyn taget till säkerhet, djurskydd, smittskydd, hygien och etik. 4-5 Studenten arbetar under viss handledning med hästar, utrustning samt stall med kringområden med hänsyn taget till säkerhet, djurskydd, smittskydd, hygien och etik. Studenten arbetar med stor framförhållning och kommer med välgrundade förslag inom det hippologiska området

Kursvärderingarna för kursen "[Ridkonst och hästhantering-ridhäst II](#)" (åk2) visar att studenterna har ett gott genomsnittligt omdöme om kursens helhet på 4,5 på en 5-gradig skala. För måluppfyllelsen ligger motsvarande omdöme på 4,1. För kursen "[Travsport och hästhantering](#)" (åk1) är endast en kursvärdering tillgänglig som visar på omdömet 4 i både helhetsintryck och måluppfyllelse.

Ett mål som återfinns i många av programmets färdighetskurser är att studenterna ska kunna "hantera och sköta hästar på ett etiskt, djurskydds- och säkerhetsmässigt korrekt sätt". Vid examinationer krävs ett godkänt handhavande av hästen för att studenten ska bli godkänd. Vid examination i dressyr och hoppning i de olika ridkonstkurserna kontrolleras att studenterna kan visa hästen i uppvisningsskick. Skulle hästen t.ex. vara bandagerad på fel sätt så noteras och diskuteras detta mot fysiologiska och praktiska aspekter. Utrustningen ska vara korrekt tillpassad vid de olika examinationerna av färdighetsmoment.

Studenterna deltar i ronder med veterinär där man tillsammans bedömer och visiterar skolhästarna. Vid dessa tillfällen uppstår ofta diskussioner kring anamnes, diagnos och prognos vid skador och sjukdom eller diskussion kring allmän hälsostatus, träningsupplägg och fortsatt utveckling av hästarna i arbete. Upptäcks skador i någon form får studenterna redogöra för hur de

uppkommit och diskussion förs gällande dels vad man kunde gjort för att förebygga skada, dels hur den ska behandlas. Dessa moment ingår i ridkonst- respektive travsportkurserna och deltagande här ligger till grund för studenternas godkännande avseende detta mål.

Under det första året får studenterna tydlig handledning i ett beprövat system för skötsel och hantering av hästar för att ge möjlighet till god övning i sitt förhållningssätt till hästarna. Från studentens första dag i utbildningen förmedlas goda värderingar och ett klokt förhållningssätt till både hästar och människor i deras omgivning. Studenterna får under det andra året mycket övning i att tillämpa sina kunskaper och får ökat ansvar i ledarskapssituationer, under handledning. Under den tredje årskursen tränas studenternas förmåga ytterligare att självständigt planera för skötseln och hanteringen av hästarna med hänsyn till både hästarnas och människors välbefinnande samt säkerhet. Lärarna strävar efter en enhetlig syn mellan HRA och progressionen i våra krav på studenterna. Under det tredje året har studenterna tagit till sig dessa färdigheter tillräckligt för att de även ska kunna förmedla detta vidare till lägre årskurser eller elever i andra skolformer. Målet är att studenterna ska ansvara för skötseln och hanteringen av de skolhästar som ingår i deras utbildning.

Kunskap och gott omdöme kring hästen innebär att man förstår och delvis kan förutse hästens reaktioner, visar ordningssinne, arbetar rationellt, effektivt, ekonomiskt och ergonomiskt riktigt, har för uppgiften lämplig klädsel samt visar en god servicemedvetenhet. Svåra olyckor som sker i samband med ridning eller hantering av häst, inträffar i de flesta fall beroende på slarv och okunskap. På HRA har man tagit fram en [Policy för hästhållning - hantering](#) där det framgår hur hästarna på HRA ska hanteras och skötas med hänsyn till djurskydd, samt ur etiska och säkerhetsmässiga aspekter. Policyn förmedlas både i tal och skrift samt genom praktiska demonstrationer. Den syftar till att sätta hästens välbefinnande i centrum samt att arbetsuppgifterna löses på ett sätt som är säkert för häst och människa. Policyn är en vägledning i arbetet med hästar och den ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt följa gällande lagstiftning. Personal vid HRA ansvarar för att policyn kommuniceras och den gäller vid all skötsel, ridning och hästhantering.

Studenternas löpande arbete i ridkonst- och travkurserna med att skriva träningsdagböcker/ riddagböcker samt de ronder och hälsogenomgångar som görs med skolhästarna ger studenterna tillfälle till analys och diskussion med ridlärare, veterinärer, hovslagare och stallförmän angående hästarnas välbefinnande. Det kan vara frågor med koppling till exempelvis gällande författning angående dopning, sportens föreskrifter och synsätt eller diskussioner angående alternativa metoder inom djursjukvård. Lärarnas värderingar genomsyrar undervisningen och deras etiska ställningstaganden och förhållningssätt är hela tiden tydliga för studenterna då de kontinuerligt arbetar med att motivera sina instruktioner och åsikter. Studenter och lärare diskuterar förhållningssätt till häst löpande i undervisningen. Exempel på frågor som diskuteras är användande av olika brett och liknande utrustningsfrågor. Studenterna diskuterar också frågeställningar såsom hur och varför hästar ska tränas och hur man kan värdera hästens ansträngning. Studenterna använder t.ex. pulsklocka i olika moment av hästarnas träning. Om en skolhäst blir sjuk eller skadad är en viktig del i utbildningen att se och ta hand om den vilket gör att studenterna även lär sig hur man tar hand om hästen vid sjukdom/skada och hästens uppbyggnad efter sjukdom/skada. Som en del i kursen "Träning av travhäst" är studenterna delaktiga i rehabilitering av konvalescenter.

I de olika praktiska färdighetskurserna ingår även häst- och anläggningsvård. I samband med detta ges tillfälle till diskussion och analys av tillämpade frågeställningar om t.ex. hästens utfodring, avel, miljö samt hästens byggnad, funktion, träning och hälsa. Man gör också kontinuerliga hästbesiktningar då hästens hälsa och kondition stäms av och även här finns tillfälle att koppla

ihop praktiska händelser med teori. Även i kurserna "[Pedagogik i hästverksamhet](#)" (åk1) och "HO0058 [Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)" (15hp åk2) integreras frågor rörande hästens biologi samt häst- och anläggningsvård. T.ex. ges studenterna möjlighet att öva sitt ledarskap i samband med skötsel av hästarna och anläggning och på det sättet kopplas de två kurserna ihop. Ett annat exempel är de moment med undervisningsmetodik som ingår i "[Pedagogik i hästverksamhet](#)". Studenterna planerar och genomför korta undervisningsmoment för varandra. De undervisar i olika ämnesområden hämtade från bl.a. kursen "[Hästens biologi och handhavande](#)" (Övning undervisningsmetodik mars 2013).

Etik genomsyrar hela utbildningen, från naturligt beteende (t.ex. aktiv grupphästhållning) till hur hästarna tävlas. Olika hästar från Wången tävlar exempelvis i genomsnitt en gång i veckan året om. Detta gör att det skapas en närhet till branschen och man får möjlighet att diskutera aktuella händelser från tävlingsdagen eller från andra lopp under veckan. Detta gör att man löpande kan föra aktuella och levande diskussioner i undervisningen. Även i ridkonstkurserna under årskurs två och tre är studenterna ute och tävlar själva och analyserar därefter genomförandet ur både ett fysiologiskt och etiskt perspektiv. I ridkonstkurserna – islandshäst förs diskussioner kring etik inom hästsport vid seminarier kring reglementen för avelsvisning och olika sportdiscipliner. Dessa aktualiseras därefter vid studenternas deltagande i tävlingar eller avelsvisningar.

Ett uttalat syfte i kursplanerna för VFU är att studenten omsätter och vidareutvecklar sina kunskaper från utbildningen i en extern professionell verksamhet inom hästnäringen. Under VFU visar studenten vad den kan avseende hästhållning och i dialog mellan student, VFU-värd och kursledare säkerställs det att studenten visar aktuell förmåga. Det kan framförallt under "[VFU II](#)" (åk2) finnas exempel där studenterna, när de kommer ut till sin VFU-placering, får föregå med gott exempel både teoretiskt och praktiskt avseende t.ex. säkerhetsfrågor.

Analys och egna värderingar

Vår bedömning är att studenter som med godkänt resultat har genomgått utbildningen, genom praktiska och teoretiska examinationer under de tre studieåren, har visat förmåga att handha hästar på ett korrekt sätt med beaktande av hästens och människans välbefinnande och utveckling samt djurskydds- och säkerhetsmässiga aspekter. Godkända studenter har goda färdigheter i att hantera hästar och har såväl kunskaper som förståelse för vikten av att handha hästar på ett korrekt sätt, detta genom att teori och praktik integreras genom hela utbildningen. Studenterna tränar och examineras genom hela utbildningen i sina praktiska färdigheter med hästarna.

Del 1 (forts.)

Examensmål 4

För hippologexamen ska studenten visa förmåga att kritiskt granska och bedöma relevant information samt redogöra för och diskutera problem och lösningar i dialog med olika grupper

Exempel på hur vi arbetar för att studenterna ska uppnå mål 4, gällande att "visa förmåga att kritiskt granska och bedöma relevant information":

Kurs	Mål	Genomförande	Examination	Betygskriterier
HO0084 Seminariekurs i hästens biologi (5hp, åk2, alla inriktningar)	Söka, tolka och kritiskt granska vetenskapliga publikationer inom kursens ämnesområden	Övning med sökning av artiklar till den egna seminarie-upsatsen	Skriftlig och muntlig presentation av uppsats	3 Studenten söker självständigt vetenskapliga publikationer samt under handledning tolkar och kritiskt granskar inom kursens ämnesområden.
HO0048 Hästens biologi och handhavande (20hp, åk1, alla inriktningar)	Beskriva hästens ute- och närmiljö, analysera miljöns effekter samt diskutera samspelet mellan häst och miljö	Stallprojekt där studenterna planerar en egen hästanläggning	Muntlig och skriftlig presentation	3 Studenten beskriver hästens ute- och närmiljö, analyserar miljöns effekter samt diskuterar samspelet mellan häst och miljö. 4-5 Studenten beskriver hästens ute- och närmiljö, analyserar miljöns effekter samt kommer med förslag på förbättringar och diskuterar samspelet mellan häst och miljö samt förstår koppling till övriga lärandemål i denna kurs.
HO0085 Ridkonst och häst-hantering - ridhäst III (10hp, åk3, valbar – Ridhäst)	Analysera och värdera ridlära, övningar och färdighetsträning samt presentera detta i muntlig och skriftlig form	Muntliga analyser under och efter ridpass, Genomföra "Demon" för elever och lärare på HRA, Riddagböcker	Skriftlig tentamen samt Riddagböcker	3 Studenten redogör korrekt för ridlära. Studenten sammanställer egen skriftlig dokumentation av ridlära och ridning enligt lärarens anvisningar.

Kursvärderingarna för seminariekursen anger att studenterna tycker de tränar och testas på alla punkter som anges i målen. Dock förekommer flera kommentarer att man upplever kursen som stressig och att det kräver mycket av information och handledning för att man skall lyckas väl. Kursen har genomförts med två omgångar studenter och helhetsintrycket ligger på ca 3,4 och måluppfyllelsen på ca 4,6 på en 5-gradig skala.

Kursvärderingar från tre år för kursen "[Hästens biologi och handhavande](#)" (åk1) visar att studenterna har ett helhetsintryck på ca 4,0 på en 5 gradig skala. Måluppfyllelsen bedöms som god med omdömet 4,7 på en 5-gradig skala. Följande kan läsas i kursvärderingar "Ja, vi har läst mycket vetenskapliga artiklar. Vi har tränat oss i att skriva på ett vetenskapligt skrivsätt. Den praktiska delen har varit bra för att vi har kunnat omsätta vår teoretiska kunskap i praktiken. Uppdelningen av ett väldigt omfattande ämne i olika områden ansågs utmärkt, lärarna upplevdes som mycket bra och engagerade, de skapade diskussioner och nya tankesätt och allt genomfördes på ett överlag pedagogiskt sätt." De ansåg även att bra internationalisering förekom genom att de studerade vetenskapliga artiklar på engelska, gjorde studiebesök och granskade stall utomlands.

En fördel för studenterna i hippologprogrammet är att de är relativt få, samtidigt som det är många lärare aktiva inom programmet. Detta gör att de kan ha nära kontakt med sina lärare. Undervisningssituationerna med mindre grupper av studenter medger utrymme för att reflektera,

värdera och kritiskt diskutera sina teoretiska och praktiska erfarenheter, dels med varandra dels med lärarna. Redan från det att studenterna börjar på Hippologprogrammet får de öva sig i att söka litteratur och artiklar samt läsa och värdera olika texter. Studenterna uppmanas att använda relevanta källor och att kritiskt granska dessa. I ”[Hippologisk introduktionskurs](#)” (åk1) får de som nämnts tidigare ta sig an ett mindre projekt. Information inom något hippologiskt ämne ska samlas in, därefter ska en kort rapport skrivas. Ämnet presenteras sedan för kurskamraterna.

Introduktionskursen avslutas med en examinationsuppgift i form av en muntlig syntes, där studenterna får i uppdrag att läsa in sig på en speciell frågeställning, därefter granska och sammanställa detta. Vid redovisning får studenterna visa att de kan föra en diskussion med varandra i grupper om fyra utifrån tilldelade frågeställningar som är sammansatta för att integrera studenternas teoretiska och praktiska kunskaper från deras första år i programmet. Frågeställningarna kan vara t.ex. ”*Gör en analys av travets utveckling de närmsta 10 åren, Beakta faktorer som djurskydd, ekonomi, inhysning, avel, skador, politik, foder, konkurrens, miljö, forskning, ergonomi etc.*” eller ”*Hästkiropraktiker, homeopater, häststandläkare, equiterapeuter, massörer, sjukgymnaster, hästpratare med flera - behöver vi dem eller behöver de oss?*” eller ”*Hästars inläring och människans lärande – likheter, skillnader, kunskap, konsekvenser, missförstånd, optimala metoder?*” (Ämnen till muntlig syntes 2013). Denna examinationsform innebär även att godkända studenter visat att de kan kritiskt diskutera sina kunskaper och värderingar.

Under det andra årets seminariekurs genomförs en seminarieuppsats där vetenskapligt arbetssätt kombineras med kunskapsinsamlande inom olika biologiska områden med anknytning till häst. Examensarbetskursen bygger vidare på övning i att samla in data och att kritiskt tolka information från olika källor. I de två kurserna ”[Seminariekurs i hästens biologi](#)” (åk2) och ”[Examensarbete i hippologi](#)” (åk3) tränar studenterna sig i kunskapssökande, de övar sig i att värdera den vetenskapliga kunskapen och sortera ut relevant information i relation till sina frågeställningar. Studenternas förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar samt att självständigt urskilja, formulera och lösa problem utvecklas vid de gruppdiskussioner som ges i kurserna. I detta forum får studenterna följa och kritiskt diskutera varandras texter under arbetets gång. Genom processen tränar studenterna på, att för olika typer av arbeten, identifiera, formulera och lösa problem. Under erfaren handledning och i samråd med kurskamrater bearbetar studenterna på det viset sina problemställningar. Varje undervisningstillfälle hänvisar tillbaka till studiernas vetenskapliga kärna (problem, frågeställning, syfte och ev. hypotes). Handledaren följer upp studentens förmåga under arbetsgång. Kursledaren stämmer vid opponeringen av att opponenter kan följa arbetets röda tråd från vetenskaplig kärna i introduktionen till slutsatsen. Studenterna genomför också offentliga redovisningar av sina självständiga arbeten då utomstående bjuds in och i dessa sammanhang kommer ofta frågor från åhörarna vilket leder till efterföljande diskussioner.

I kursen ”[Hästens biologi och handhavande](#)” diskuteras hur man kan värdera vetenskapliga artiklar och studenterna tränar på artikelsökning. Exempel på projekt man arbetar med är kraftfoderprojekt samt mineral- och vitaminprojekt där kraven på att själv söka och kritiskt granska artiklar ökar under kursen. Ett annat exempel på uppgift är att studenterna utifrån relevant information (fodermedelsanalyser, hästens tidigare foderstater, pris på fodermedel etc.) ska göra en foderstat åt sin skolhäst och tillsammans med stallförman/ridlärare ansvara för genomförande och uppföljning av denna.

I ekonomikurserna får studenterna också samla och tolka information i olika moment. Studenterna har t.ex. i kursen ”HO0056 [Företagsekonomi för hästverksamhet II](#)” (10hp, åk3) obligatoriska moment där de skall genomföra en eller flera omvärldsanalyser, nulägesanalyser och marknadsundersökningar där det krävs att de skall tolka information av ekonomisk art och dra slutsatser från ett företagsekonomiskt perspektiv. En frågeställning kan till exempel lyda: ”*För att skapa sig en uppfattning av marknaden och kunderna finns det i huvudsak fyra sätt att hämta in information om målgrupp, segment och mikrosegment. 1) Ange vilka interna källor är lämpliga att använda för att hämta information om hästverksamhet/ridskola. 2) Ange vilka externa källor som är lämpliga att använda för att hämta information om hästverksamhet/ridskola. 3) Diskutera i grupp vilken typ av frågor som är lämpliga att ställa i en intervju undersökning/marknadsundersökning.*”.

I kurserna ”[Pedagogik i hästverksamhet](#)” (åk1) och ”[Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)” (åk2) har studenterna olika inlämningsuppgifter med koppling till grupper och ledarskap. De får i uppgift att notera hur gruppen de medverkar i utvecklas över tid och därefter diskutera och förhålla sig till de olika grupp-utvecklingsfaserna i relation till litteratur (Examinationsuppgift grupp 12/13). Studenterna genomför också ett projekt i grupp där de läser litteratur om ledarskap, för diskussioner omkring detta, intervjuar förebilder och därefter redovisar resultaten skriftligt (Projektarbete i grupp, ledarskap 12/13). Detta i relation till målet: ”*Redogöra för innebörden av ledar- och lärarrollen samt kunna reflektera och diskutera över eget och andras ledarskap.*” Projektarbetet innebär även mycket övning i att kritiskt diskutera litteratur och olika värderingar för att gruppens slutresultat ska bli en helhet. Ett annat av målen i ”[Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)”, är att studenterna ska kunna: ”*Beskriva och värdera ridskoleverksamhet och ridundervisning mot bakgrund av ett systematiskt säkerhetstänkande, en god hästhållning och en god hälsa hos elever och personal.*” Detta examineras dels individuellt, dels genom att studenterna i grupper får en problemställning att lösa vilken kräver att de först samlar in relevant information om en ridskoleverksamhet och därefter visar på en konkret och verklighetsanpassad lösning för det aktuella problemet (Grupptentamen i Ridskoleverksamhet, 130111).

Ett av målen i kursen ”HO0064 [Didaktik för ridlärare](#)” (10hp, åk3) är att studenten ”*skall upprätta utvecklingsplaner för ekipage på kort och lång sikt med hänsyn tagen till ryttarnas potential och hästens förmåga och hållbarhet*” vilket innebär att studenterna ska analysera och kartlägga en elev för att med det som utgångspunkt arbeta vidare med och coacha eleven och utveckla dennes ridkunnande. Studenterna gör detta genom att först göra en så kallad SWOT-analys (SWOT-analys 12/13) av sin elev samt filma denne under ridning. Därefter följer en period då studenten självständigt undervisar eleven. Avslutningsvis följs elevens utveckling upp, studenten får reflektera över sin undervisningsinsats, elevens utveckling i relation till utgångspunkt och eventuella avvikelser från de uppsatta målen med undervisningen. Exempelvis har hippologstudenter coachat elever vid folkhögskoleutbildningen Hästskötare inriktning Islandshäst med målsättning att de ska genomföra godkända antagningsprov för Hippologprogrammet. Alla folkhögskoleeleverna som coachats och därefter genomfört antagningsprovet hittills har gjort det med godkänt resultat.

En uppgift studenterna ska göra bl.a. i syfte att öva sin förmåga att kritiskt kunna värdera en situation är i kursen ”[Ridkonst och hästhantering-ridhäst I](#)” (åk1) då de själva ska utforma en caprillibana (det är en kombination av dressyrmoment och hinder). De ska motivera utformningen av banan, därefter rida banan för att sedan kritiskt granska samt analysera fördelar och nackdelar med utformningen. Avslutningsvis får de utvärdera, analysera och redovisa resultatet. I ”[Ridkonst och hästhantering-ridhäst I](#)” ingår också en muntlig syntes. Studenterna ska presentera ett ämne, exempelvis framdelsvändning, skänkelvikning eller halvhalt för sina kurskamrater. Därefter diskuteras ämnet med lärare och studenter. Vid de

olika muntliga synteser studenterna deltar i under utbildningen sker en successiv progression där lärarna ställer allt högre krav på studentens förmåga att kritiskt diskutera sina olika prestationer och kunskaper rörande hippologiska ämnesområden. Vid en av examinationerna i "[Ridkonst och hästhantering–ridhäst III](#)" (åk3) avseende målet att studenten ska kunna: "*analysera och värdera ridlära, övningar och färdighetsträning samt presentera detta i muntlig och skriftlig form*" får studenterna göra en övning till häst två-tre gånger och därefter får de analysera hur det gick, vilken gång som var bäst respektive sämst och de får motivera sina åsikter.

I ett par av ridkonstkurserna får studenterna olika uppgifter inför både Svenskt Avel och Sportchampionat respektive bruksprov varje år. Exempel på uppgift i "[Ridkonst och hästutbildning–ridhäst II](#)" (åk3) är: "*Projekt under Svenskt Avel och Sportchampionat, vad vill ni titta på och fördjupa er i? Välj en rörelse, jämför och analysera de olika ekipagen.*" I "[Ridkonst och hästhantering–ridhäst I](#)" (åk1) samlar studenterna in information om någon av de deltagande hästarna och hästens potential. Uppgiften kan innefatta att studenterna ska jämföra hur de olika hästarna ser ut och hur de arbetar under ryttare, de ska tala med ryttare och uppfödare samt följa hästen från läktaren vid visning med både ordinarie ryttare och testryttare. Informationen ska studenten sedan bearbeta och analysera för att därefter redovisa både muntligt och skriftligt. En annan uppgift inom ridkonstkursen är att studenterna i ett moment ska läsa in litteratur om ett specifikt ämne, t.ex. en rörelse vid dressyrledning. De ska sedan sammanställa, värdera och tolka vad de läst om den aktuella rörelsen. Dessa sammanställningar redovisas och diskuteras därefter i grupp. (Studentuppgift Hästens form 130416)

Ett viktigt moment i kurserna ridkonst och hästhantering för islandshäst är att kritiskt granska och diskutera olika företeelser. Man jämför exempelvis olika nationella och internationella tävlings- och utbildningssystem. Studenterna tar del av den internationella utbildningsmatrisens olika nivåer och den klassificering som de till FEIF (International Federation of Icelandic Horse Associations) anslutna länderna har arbetat fram via validering av det för landet nationella utbildningssystemet. Vidare studerar man de olika tävlingsformer för islandshäst som finns och diskuterar samt analyserar möjligheter till utveckling av dem. Studenterna läser och diskuterar med lärarna om de olika systemens för och nackdelar. Man kopplar ihop detta med hippologprogrammets grunder för tävling och utbildning och granskar och analyserar praktiska moment vid hästhantering och ridning. Man diskuterar även och tolkar vetenskapliga artiklar och litteratur inom det hippologiska området med koppling till kursen.

Hippologutbildningen är förlagd till Hästnäringens Riksanläggningar (HRA), vilka har ett nära samarbete med hästnäringens olika organisationer. HRA fungerar som en länk mellan universitet och avnämare. Studenterna får på HRA även kontakt med en kommersiell verklighet som kanske inte alltid går hand i hand med den vetenskapligt baserade kunskap studenterna får i sin utbildning. Här får studenterna tillfällen att på ett naturligt sätt kritiskt granska och diskutera olika företeelser som är vanliga inom hästnäringen, exempelvis företag som marknadsför produkter med påståenden om effekter som saknar stöd av vetenskaplig forskning.

Inom "[VFU I](#)" (åk2) och "[VFU II](#)" (åk3) deltar studenten i det dagliga arbetet hos sin VFU-värd och under övrig tid dokumenterar, utvärderar, analyserar, utreder och redovisar studenten sina erfarenheter, kunskaper och färdigheter. För "[VFU II](#)" ska studenten dessutom planera och genomföra ett utvecklingsarbete i den aktuella verksamheten. Arbetet ska utgå från ett reellt behov i verksamheten och kan ha olika karaktär (Utvecklingsarbete VFU II 2014). I dialog mellan student, VFU-värd, och kursledare beslutas om utvecklingsarbetets inriktning och avgränsning. I dialog med VFU-värd säkerställer studenten mål och syfte med arbetet och i dialog med kursledare eller annan resurs hos utbildningsanordnaren säkerställer studenten vetenskaplighet

och krav utifrån kursmål inom VFU. Genomförda exempel på detta är marknadsundersökningar, framtagande av pedagogiskt material för kursverksamhet och foderstatsberäkningar för hela verksamheter. Genom att studenterna skriftligt och muntligt i dialog redogör för sina iakttagelser och reflektioner tränas de att med ett kritiskt förhållningssätt utvärdera och föreslå förbättringar i den verksamhet de möter under VFU. Studenterna opponerar på varandras arbeten, och generellt redovisas dessa utvecklingsarbeten särskilt även för ledningen hos VFU-värden.

Exempel på hur vi arbetar för att studenterna ska uppnå mål 4, gällande att ”visa förmåga att redogöra för och diskutera problem och lösningar i dialog med olika grupper:

Kurs	Mål	Genomförande	Examination	Betygskriterier
HO0081 Hästens friskvård och konvalescens II (10hp, åk3, valbar – travhäst)	Ge råd åt aktiva inom travsporten avseende hästens friskvård baserat på ett holistiskt synsätt	Ytterligare färdighetsträning att hantera objektiva mätmetoder. Gäller såväl biologiska parametrar som t.ex. puls- och laktat, men även miljömässiga och ekonomiska aspekter vägs in	Genomföra en så kallad ”Hippoanalys”, nu med ökad svårighetsgrad genom att uppgiften blir individuell och omfattar fler moment och mätningar.	3 Studenten behärskar att med ett holistiskt synsätt inhämta information till nytta för hästar på individ och besättningsnivå. 4-5 Studenten behärskar att med ett holistiskt synsätt inhämta, analysera och värdera information till nytta för hästar på individ och besättningsnivå.

Undervisningen i travkurserna är ofta upplagd så att om en häst t.ex. under förmiddagens körning inte presterat som förväntat så kan man under eftermiddagens teoripass ta upp den frågan, titta på hästen i stallet och koppla in lärare som behövs, t.ex. veterinär/ biologilärare/hovslagare och diskutera vilka åtgärder som eventuellt behöver vidtas. På detta sätt integreras teori och praktik och studenterna lär sig se helheten samt att diskutera med olika yrkeskategorier. Detta sätt att undervisa återkommer i andra kurser och är en förutsättning för att våra studenter ska kunna möta de olika grupper av människor som återfinns inom hästnäringen. En hippologs styrka är att de är utbildade i att möta såväl praktiker och teoretiker som lekmän och yrkesaktiva.

Studenterna på trav- respektive islandshästinriktningarna gör ett gemensamt projekt vilket innebär att de möter studenter med annan utgångspunkt och andra träningsmetoder än de själva har. De får ett antal frågor de gemensamt ska arbeta med, exempelvis: ”När används balansering av en trav/ islandshäst? Ser du balanseringen som ett hjälpmedel i träningen för att nå ett visst mål eller är det ett sätt att få ut maximalt under en tävling?” (Balanseringsfrågor 12/13). Detta skapar då tillfälle till disciplinöverskridande diskussioner vilket gör att studenterna lär sig bemöta och diskutera olika frågeställningar med grupper som har annan utgångspunkt än de själva.

Det projektarbete som i årskurs ett genomförs i ”[Hippologisk introduktionskurs](#)” examineras dels skriftligt, dels genom en muntlig presentation där godkända studenter visat sin förmåga att redogöra för och diskutera sitt projekt. Studenterna som läser kurserna ”[Travsport och hästhantering](#)” respektive ”[Ridkonst och hästhantering – Islandshäst I](#)” gör ett projektarbete i samverkan mellan pedagogik och travsport/ridkonst där presentationsförmågan examineras i pedagogikkursen och presentationens ämnesinnehåll examineras i travkursen/ridkonstkursen. ”Projektet ska ge fördjupade kunskaper kring balansering av travhäst och islandshäst. Studenten ska även kunna jämföra och se skillnader/ likheter med balansering av islandshäst respektive travhäst.” (Projektarbete travsport/ridkonst 12/13).

Den muntliga syntes som genomförs inom kursen ”[Hippologisk introduktionskurs](#)” är en tentamensform som används för att även examinera studenternas förmåga att muntligt föra fram

sina åsikter och argumentera för dem i en grupp. Denna examensform återkommer i olika kurser under åren, bl.a. i ridkonstkurserna och pedagogikkurserna. I seminariekursen producerar studenterna en populärvetenskaplig presentation som de sedan håller för varandra. I examensarbetskursen håller studenterna offentliga redovisningar dit skolans övriga studenter och elever, gäster från hästnäringens organisationer samt allmänheten bjuds in. Beroende på ämnets karaktär hålls ibland andra seminarier och några arbeten har presenterats på internationella konferenser. Detta sätt att redovisa de självständiga arbetena ger god träning i att muntligt föra fram resultat och slutsatser.

I kursen "[Företagsekonomi för hästverksamhet II](#)" (åk3) liksom i många av de andra teoretiska kurserna i ekonomi, biologi och pedagogik genomförs föreläsningar och lektioner med inslag av läraktiviteter av typen diskussioner parvis eller i grupp. Problemställningar och observationer delas ut och sedan redovisas förslag till lösningar muntligt i olika former. Studenterna får med detta arbetssätt mycket goda möjligheter att träna på sin förmåga att redogöra för och diskutera information, problem och lösningar.

Några av de olika inlämningsuppgifter studenterna gör t.ex. inom biologikurserna redovisas ibland muntligt för andra elevgrupper som finns på HRA, såsom gymnasieelever eller elever i olika yrkesutbildningar. Det finns också moment då våra studenter har undervisning och redovisning för studenter i tidigare årskurser eller för utländska studenter. De olika tentamina som förekommer kräver också att studenterna kan kommunicera sin kunskap i skriftlig form. I instruktionerna till en tentamen i "[Hästens biologi och handhavande](#)" står t.ex. "*Läs igenom varje fråga noggrant och var noga med att du svarar utförligt på hela frågan. Skriv kortfattat, rakt på sak, men i fullständiga meningar. Utsvävningar som inte besvarar frågan ger ej poäng och bör undvikas.*" (Tentamen Genetik och avel 130307).

I kursen "[Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)" (åk2) ingår målet "*Beskriva och värdera ridskoleverksamhet och ridundervisning mot bakgrund av ett systematiskt säkerhetstänkande, en god hästhållning och en god hälsa hos elever och personal*". Detta examineras dels genom en individuell inlämningsuppgift dels genom en redovisning av en gruppuppgift med påföljande diskussion där studenterna får beskriva och motivera sina åsikter om aktuell ridskoleverksamhet. I kursen "[Didaktik för ridlärare](#)" (åk3) arbetar studenterna mycket med problemlösning, i ett första steg i muntlig form då de ska coacha en annan elev under ridlektioner. Detta kräver god förmåga att finna bra ordval och att kunna formulera sig samt motivera sina åsikter. Arbetet ska också redovisas skriftligt med analys av egen undervisningsinsats och måluppfyllelse i relation till ursprunglig plan. I pedagogik- och ledarskapskurserna möter studenterna naturligt olika elevgrupper under de tre åren. De övar på varandra och på andra elevgrupper på HRA. Studenter på ridhäst- samt islandshästinriktningen möter, i samband med "[VFU I](#)" (åk2), fler olika elevgrupper i de ridskoleverksamheter de då befinner sig i. I kursen "[Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)" (åk2) får studenterna möta barngrupper och anpassa ett undervisningsmoment till barn och ungdomar. De får planera, genomföra och utvärdera en aktivitet för barn.

Under de två VFU-perioderna möter studenterna många olika yrkesgrupper och elev/kundgrupper de måste lära sig förhålla sig till och bemöta på korrekt sätt samt diskutera problem och lösningar med. De kommer under VFU-tiden ut i verksamheter där de tvingas ta tag i olika situationer och lösa dem i samverkan med andra. Detta ger god färdighet i att diskutera och finna lösningar i dialog med andra grupper. Redovisning av erfarenheter och reflektioner från VFU är ett obligatoriskt moment. Det blir till exempel naturligt, och förväntas, att diskussioner förs av studenten på plats med VFU-handledare och andra som arbetar hos VFU-värd. Dessutom sker diskussioner i olika forum med studiekamrater, både under och efter VFU-placeringen. Bland annat innehåller examinationen inslag av opponering på varandras skriftliga arbeten, grupp- eller

paneldiskussioner, där kursledaren deltar. För "[VFU II](#)" (åk3) ska studenten som tidigare nämnts planera och genomföra ett mindre utvecklingsarbete i den aktuella verksamheten, exempelvis att utreda nya affärsverksamheter eller att effektivisera resursanvändningen. I samband med redovisning och opponering av dessa utvecklingsarbeten visar studenterna att de kan diskutera olika problem och lösningar med varandra. I samband med "[VFU II](#)" kan studenterna även läsa kursen "[Didaktik i hästverksamhet, projektkurs](#)" (åk3) vilken examineras med ett projektarbete (Projektbeskrivning Didaktik i hästverksamhet 1213) som ska redovisas både muntligt och skriftligt. Även på detta arbete får studenterna opponera på varandra.

Som en del i "[Ridkonst och hästhantering-ridhäst III](#)" (åk3) genomför studenterna så kallade "demon" (demonstrationer med muntlig redovisning på plats i ridhuset parallellt med uppsutten förevisning av aktuella moment). Dessa "demon" är öppna för HRAs samtliga elever vilket innebär att studenterna övas att stå inför en stor grupp och förmedla sitt budskap. Detta innebär även övning i att självständigt planera och lägga upp "demon" inklusive att välja lämpliga ryttare som visar momenten till häst. Inom "[Ridkonst och hästutbildning-ridhäst II](#)" (åk3) ges studenterna möjlighet att delta i ett internationellt projekt (genom European Equestrian Network) i samverkan med andra hästsportanläggningar t.ex. Warendorf (TY), Saumur (FR), Starum (NO) och Strömsholm. Där får studenterna arbeta med studenter från andra länder kring olika hippologiska frågeställningar som de sedan presenterar för och diskuterar med varandra. I de färdighetsorienterade ridkonstkurserna säkerställs övning i att skriva och formulera sig genom arbeten både i grupp och enskilt. De gör t.ex. ett arbete då de ska beskriva en dressyrörelse och sedan får de muntligt redovisa för varandra.

I kurserna ridkonst och hästhantering för islandshäst har man ett antal litteraturseminarier och muntliga synteser kring rid- och träningslära varje termin. De senare sker i form av gruppdiskussioner med opponenter. Den teoretiska kunskapen i "[Ridkonst och hästhantering-islandshäst III](#)" (åk3), med målet att studenten ska kunna: "*Analysera och värdera ridlära och färdighetsträning utifrån ett gångartsperspektiv samt presentera detta i muntlig och skriftlig form*" examineras först genom en tentamen (Tentamen Ridkonst Island III 1301114) där både detaljkunskaper och studenternas helhetssyn testas. Exempel på frågeställning kan vara: "*Du får en 8-årig valack på träning i två månader. Den är spänd och nervös och har stora gångartsproblem. Beskriv hur du lägger upp träningen med målsättning mm och vilken kommunikation du har med ägaren.*". Målet examineras sedan i form av ett muntligt föredrag med granskning av faktainnehåll och analys. I "[Ridkonst och hästutbildning-ridhäst I](#)" (åk3) är en tentamen upplagd så att studenterna själva får arbeta med att formulera frågor och svar inför en tentamen, läraren väljer sedan ut ett antal frågor till tentamen. En fråga kan lyda enligt följande: "*Rita en schematisk bild över utbildningsskalan. Vad innehåller den och vad är målet med utbildningsskalan? Är det någon skillnad på den tyska och svenska utbildningsskalan?*" (Studentarbete tentafrågor ridlära hösten 2012).

Analys och egna värderingar

Vår bedömning är att studenter som med godkänt resultat har genomgått utbildningen genom praktiska och teoretiska examinationer under de tre studieåren visat att de har förmåga att kritiskt granska och bedöma relevant information. Det gäller såväl vetenskapliga och/eller konstnärliga frågeställningar som problemställningar av mer praktisk karaktär, t.ex. avseende hästhållning, didaktik eller företagande/entreprenörskap. Under första studieåret inhämtar studenterna grunderna för informationshantering, bearbetning och sammanställning. Examinationerna under de tre åren inkluderar frågeställningar som belyses genom skriftlig redovisning och muntlig presentation samt i vissa fall även fortlöpande dokumentation av olika verksamheter ("dagböcker") som ligger till grund för en samlad analys och redovisning. Genom ett godkänt

självständigt arbete dokumenterar studenterna att de har god förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning.

Vår bedömning är vidare att studenter som med godkänt resultat genomgått utbildningen genom praktiska och teoretiska examinationer under de tre studieåren visat att de har förmåga att diskutera problem och lösningar i dialog med olika grupper. Under utbildningen möter studenterna många olika grupper som de ska samverka med; andra studenter, lärare, handledare på VFU, elever som de undervisar som del av sin egen utbildning m.fl. Diskussion och dialog med grupper med varierande bakgrund och kunskapsnivå är således något studenterna deltar i under hela utbildningen. I vardagen med hästarna finns många tillfällen att stanna upp och reflektera, närheten till näringen och den verksamhetsförlagda utbildningen ger också gott om tillfällen till reflektion och diskussion. Studenternas redovisning av det självständiga arbetet sker ofta inför publik med externt inbjudna åhörare och dessa redovisningar är mycket uppskattade, vilket kan ses som bevis för studenternas förmåga att uttrycka sitt budskap.

Del 1 (forts.)

Examensmål 5

För hippologexamen ska studenten visa sådan färdighet och förmåga som krävs för att arbeta med och ansvara för verksamheter inom hästnäringen och angränsande områden

Exempel på hur vi arbetar för att studenterna ska uppnå mål 5:

Kurs	Mål	Genomförande	Examination	Betygskriterier
HO0058 Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet (15hp, åk2, Ridhäst)	Redogöra för innebörden av ledar- och lärarrollen samt kunna reflektera och diskutera över eget och andras ledarskap.	Dagelevvecka/ stallchefsaspirant. Under en period får studenterna öva sitt ledarskap genom att arbetsleda sina kursare i stallet.	Inlämningsuppgift, rapport från veckan samt koppling till litteratur i ämnet	3 Studenten redogör för innebörden av valda teorier kring ledarskap och reflekterar och diskuterar kring sitt eget och andras ledarskap med utgångspunkt från dessa. 4 Studenten diskuterar innebörden av valda teorier kring ledarskap samt reflekterar, diskuterar och argumenterar kring sitt eget och andras ledarskap med utgångspunkt från dessa. 5 Studenten diskuterar valda teorier kring ledarskap samt motiverar och analyserar dessa i förhållande till sitt eget och andras ledarskap.
HO0060 VFU I (15hp, åk2, alla inriktningar)	Visa kommunikativ förmåga, initiativförmåga, flexibilitet och ledarskap i en professionell miljö	Deltagande i VFU-värdens dagliga verksamhet. Planering, genomförande och utvärdering av undervisning/ motsv.	Portfolio, Muntlig syntes Diskussionsforum Omdöme från handledare	3 Studenten visar kommunikativ förmåga, initiativförmåga, flexibilitet och ledarskap i en professionell miljö
HO0079 VFU II (15hp, åk3, alla inriktningar)	Planera och genomföra relevanta aktiviteter, självständigt och i samarbete med andra, utifrån verksamhetens behov och förutsättningar med ett affärsmässigt förhållningssätt	Genomförs som ett enskilt projektarbete i den aktuella verksamheten hos VFU-värden.	Muntlig presentation och skriftlig rapport	Presenterar ett mindre utvecklingsarbete med syfte att dokumentera, utvärdera, analysera och ge förslag till förbättringar i aktuell verksamhet med utgångspunkt i gällande regelverk.

Kursvärderingarna för kursen "[Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)" visar att studenternas genomsnittliga omdöme gällande kursens helhet är 4 på en 5-gradig skala. För måluppfyllelsen ligger motsvarande omdöme på 4,7. Synpunkter som lyfts fram är exempelvis: "Ridgruppen som vi har haft på undervisningsmetodiken har varit en grupp utifrån, det har varit till fördel då undervisningsmetodiken känts mer verklig och levande". För kursen "[VFU I](#)" visar kursvärderingar på ett genomsnittligt omdöme om 4,1 i helhetsintryck och 4,8 i måluppfyllelse. Kommentarer såsom följande kan läsas: "Bra inblick i en professionell verksamhet, fick träna på att undervisa och utvecklas i min instruktörsroll, lärt mig se med kritiska ögon." Det finns endast ett mindre antal kursvärderingar för "[VFU II](#)". Studenterna framhåller värdet av att kunna tillämpa sina kunskaper samt att göra analys och syntes av professionella verksamheter. Helhetsintrycket ligger på 3,6 och måluppfyllelsen på 4,6. För att nå optimala förhållanden för studenternas möjlighet att uppfylla målen tyckte de att det krävs noggrann förberedelse genom

tydlig information och instruktion till såväl handledare som studenter. Oavsett om studenten valt att genomföra sin VFU i Sverige eller utomlands ansåg de att VFU var ett tillfälle till att förvalta de färdigheter de skaffat under tiden de hade studerat. *”Förutom att delta i det dagliga arbetet på företaget hade vi några teoretiska uppgifter som vi skulle göra, exempelvis i form av diskussionsunderlag till den muntliga syntestentan som var en del av examinationen. Till dessa uppgifter tittade vi på djurhållning, etik, arbetsvillkor med mera. Uppgifterna i sig gjorde att vi var tvungna att sätta oss in inte bara i arbetet utan även skapa oss en förståelse för hur företaget var uppbyggt.”*

I kurserna [”Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet”](#) och [”HO0068 Kommunikativt ledarskap”](#) (5hp, åk2) har studenterna under perioder ansvar i stallet. De får då träning i ledarskap och tillfälle till reflektion och analys av relevanta frågeställningar kring den dagliga skötseln och rutiner i häst- och anläggningsvård samt praktiska ledarskapsituationer. Denna period utvärderas genom skriftlig rapport, enskilt avstämningsmöte av stallförman/-chef samt muntlig utvärdering. Viktiga delar att lyfta fram är att studenterna ska göra en självvärdering gällande sin ledarskapsroll och ge förslag till förbättringar. En frågeställning i uppgiften är: *”Ett ledarskap kan alltid förbättras eller utvecklas. Ge några konkreta förslag på vad du skulle kunna förbättra för att insatsen hos gruppen eller dig skulle kunna bli ännu bättre. Glöm inte referera till läroböckerna.”* (Mitt eget ledarskap 12/13).

I pedagogikkurserna ingår även moment med undervisningsmetodik, då studenterna med stigande självständighetsgrad undervisar andra elever i teoretiska och praktiska ämnen. De får med början i [”Pedagogik i hästverksamhet”](#) planera och skriva ”lektions-PM” (LektionsPM 12/13) med tydlig plan för den lektion de ska genomföra. Syfte, övningar, tidsåtgång m.m. ska framgå och efter genomförda lektioner utvärderar och analyserar studenterna sin planering och sitt genomförande tillsammans med elevgruppen och läraren. Genom praktisk träning i kurserna [”Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet”](#) respektive [”HO0052 Pedagogik i travhästverksamhet”](#) (10hp, åk2) utvecklar studenterna sin förmåga att se och lösa problem som uppstår under lektionerna. Studenterna planerar, genomför och utvärderar sina egna undervisningsinsatser. Lektionerna genomförs med stigande krav på självständighet. (Studentarbete Analys lektion 130128) Inom ramen för kursen [”Didaktik för ridlärare”](#) (åk3) utvecklas studenterna vidare i sin ridlärarroll, bl.a. genom den undervisningsmetodik de övar kontinuerligt och avslutningsvis examineras i. Examinationen sker genom att de självständigt genomför en ridlektion för en grupp elever på HRA. De bedöms där mot målen att de ska kunna: *”undervisa elever i ridning individuellt och i grupp samt individuellt i grupp”* samt *”anpassa sin undervisning till individens och gruppens utveckling samt kunna utvärdera sin egen undervisningsinsats”*. Till hjälp i sin utveckling har studenterna så kallade protokoll (Protokoll undervisningsmetodik 1213) som förs i samband med övning i undervisningsmetodik. Av det framgår hur studenten strukturerat lektionen, ridlärarrollen m.m. Studenterna utvecklar också sin förmåga att analysera sin egen undervisningsinsats efterhand.

Studenterna arbetar i flera kurser med olika former av projekt. I [”HO0071 Projektledning för hästnäringen”](#) (5hp, åk3), [”HO0065 Didaktik i hästverksamhet, projektkurs”](#) (5hp, åk3) och [”VFU II”](#) ska studenterna genomföra lite mer omfattande projekt vilket ställer större krav på förmåga att arbeta självständigt. I [”VFU II”](#) får de i uppdrag att göra ett utvecklingsarbete där: *”En del av uppgiften är att kort beskriva verksamheten och dess mål och framtidsvisioner... Den andra delen är att dokumentera, utvärdera, analysera och ge förslag till förbättringar på din VFU-plats...”* Exempel på genomförda arbeten är: *”Uppdatering av vatteninstallation”* och *”Planering av ridhusbygge”*.

Inom VFU-kurserna skapas en lärmiljö där studenterna ges möjlighet att genomföra delar av sina studier i en professionell verksamhet. Ett uttalat syfte i kursplanerna för VFU är att studenten omsätter och vidareutvecklar sina kunskaper från utbildningen i en extern professionell verksamhet inom hästnäringen. Studenterna placeras normalt en och en hos respektive VFU-värd. I samband med att studenterna påbörjar sin VFU ska de tillsammans med den externa handledaren planera verksamhet och göra schema för perioden. Studenten uppmuntras även att formulera egna mål för lärande under sin VFU-period och målpuppfyllelsen utvärderas i samråd med läraren i slutet av kursen. Vidare ska studenter i dialog med sin externa handledare hos VFU-värden planera och genomföra aktiviteter som genomförs som en del av VFU-värdens ordinarie verksamhet. Studenterna förväntas i huvudsak följa de arbetstider som gäller för heltid inom verksamheten. I planeringen ska finnas utrymme för deltagande i ordinarie verksamhet under handledning, samt viss tid för egna studier. Erfarenheten visar att studenter därutöver ofta deltar i inslag knutna till den ordinarie verksamheten på VFU-platsen, eller egen fritidsverksamhet med häst. Detta är inte verksamhet som ingår i VFU-kurser och examineras, utan ska ses som uttryck för hästnäringens karaktär och studenternas starka intresse för dess innehåll. Dialoger och utvärderingar med VFU-värdar visar att de generellt är mycket nöjda med studenternas förhållningssätt och förmåga till självständigt arbete.

I ”[VFU I](#)” (åk2) är placeringen hos VFU-värd styrd. Av kursplanen framgår att för inriktning Ridhäst ska verksamhetsområdet vara ridskola. För inriktning Islandshäst ska huvudsakliga verksamhetsområdet vara ridskoleverksamhet och unghästräning. För inriktning Travhäst ska huvudsakliga verksamhetsområdet vara professionell travträning eller motsvarande, med fokus på träningsmetoder och hästens friskvård. Syftet med detta är att säkerställa att studenterna ges möjlighet att studera verksamheten mot bakgrund av kunskaper från tidigare eller parallella kurser inom programmet. För studenterna som läser inriktning ridhäst eller islandshäst innebär detta att de under sin vistelse hos VFU-värden ska ha ett antal ridlektioner som VFU-handledaren är med och tittar på. Studenten ska själv analysera sina elever och sin egen insats under lektionerna (Analys ridlektioner VFU 1213).

I ”[VFU II](#)” (åk3) ska VFU-placeringarna följa studenternas inriktnings- och kursval, för att säkerställa möjligheter att omsätta tidigare och parallella kursers kunskaper i en professionell verksamhet inom hästnäringen, nu mot en tydligare yrkesroll. Erfarenheterna är att studenterna generellt får bra VFU-placeringar, och att både de och VFU-värdarna är mycket nöjda med genomförandet. Uppskattningen avser både det som studenterna visar inom ordinarie verksamhet och de utvecklingsarbeten som studenterna genomfört. Många arbeten är av så god kvalitet att de direkt kan omsättas i den ordinarie verksamheten och därmed ger engagemanget för studenten ett mervärde för VFU-värden. Studenternas värde för branschen bekräftas bl.a. genom att det är ett faktum att många studenter erbjuds anställningar hos tidigare VFU-värdar eller hos andra inom deras kontaktnät.

I ekonomikurserna ”HO0055 [Företagsekonomi för hästverksamhet I](#)” (5hp, åk2), ”[Företagsekonomi för hästverksamhet II](#)”, ”HO0053 [Entreprenörskap I](#)” (5hp, åk3) och ”HO0054 [Entreprenörskap II](#)” (5hp, åk3) arbetar studenterna mycket med verklighetsanknutna övningsuppgifter kopplade till innehåll i föreläsningarna och på så sätt får de möjlighet att utveckla sin färdighet att självständigt undersöka och lösa problem. I ”[Företagsekonomi för hästverksamhet I](#)” får studenterna möjlighet att lära sig baskunskaper i ekonomi och ekonomiska styrsystem. Denna kunskap bygger man sedan vidare på i de andra ekonomikurserna inom programmet. Studenterna har efter godkänd kurs redan under det andra året lärt sig grundläggande bokföring, att analysera ekonomiska redovisningar samt att planera den ekonomiska framtiden för en verksamhet, kunskaper de sedan har nytta av i sina framtida roller som ledare för någon hästverksamhet. I kursen ingår bl.a. en tentamen där frågeställningarna exempelvis kan lyda enligt

följande: *"Du ska nu analysera den ekonomiska situationen för Smååkra Ridskola. Här nedan följer resultat- och balansräkning för fyra år. Flytta över siffrorna på analysblanketten som finns med, räkna ut de olika resultatmått och dra dina egna slutsatser."* (Tentamen FEK 121029) I kursen "[Företagsekonomi för hästverksamhet II](#)" (åk2) är en stor uppgift att studenterna ska göra en affärsplan avseende en fiktiv hästverksamhet. Några exempel på vad den ska omfatta är omvärldsanalys, nulägesanalys och en marknadsundersökning. Studenterna redogör för, diskuterar, analyserar och tolkar information för att sedan göra väl motiverade slutsatser i sina affärsplaner (Affärsplan hösten 2012). På liknande sätt arbetar studenterna under biologikurserna med att formulera problem och arbeta med problemlösning under ökande självständighetsgrad. Studenterna tilldelas ofta mindre projektuppgifter eller frågeställningar som de ska lösa/besvara för att sen diskutera med kursare och lärare. Arbetssättet ger en tydlig progression från år ett till tre där studenterna utvecklar en god förmåga att formulera problem.

Inom ridkonstkurserna rider och utbildar studenterna olika typer av hästar i olika utbildningsstadium. Studenterna utvecklar och tränas i metodik och systematik för utbildning av häst och ryttare. Men som hippologer eftersträvas att studenterna inte bara kan rida och/eller köra häst utan att de yrkesmässigt kan arbeta med en besättning av hästar, d.v.s. kan planera havgivelse och motion för en grupp hästar m.m. Vidare kan studenterna samarbeta och disponera samt fördela olika arbetsuppgifter kring häst- och anläggningsvård. Studenterna får under utbildningen successivt ta ett allt större ansvar för detta. Ett annat exempel på hur studenterna uppnår en ökande grad av självständighet kan kurserna i ridkonst för islandshäst, belysa. Studenten får i "[Ridkonst och hästhantering-islandshäst I](#)" (åk1) en träningshäst vars fysiska status, beteende samt utbildningsnivå fastställs tillsammans med undervisande lärare. Därefter gör studenten en träningsplan gentemot målen för träningshästen mot bakgrund av den första analysen för de kommande 10 veckorna i samråd med läraren. Kontinuerliga avstämningar sker under kursens gång med lektioner mellan de självständiga ridpassen. I de påföljande kurserna, "[Ridkonst och hästhantering-islandshäst II](#)", "[Ridkonst och hästhantering-islandshäst III](#)" sker en progressionen såtillvida att analys och träning/problemlösning sker med allt större grad av självständighet och med ökade krav på analys och praktisk problemlösning för att studenterna i slutet ska kunna komma fram till och visa på alternativa träningsmetoder (Riddagbok Island 12/13).

I kursen "[Ridkonst och hästutbildning-ridhäst II](#)" är ett av målen att studenterna ska kunna: *"hantera, rida och sköta hästar med stor grad av självständighet på ett etiskt, djurskydds- och säkerhetsmässigt korrekt sätt"*. För att uppnå det målet i en av kurserna i årskurs tre får studenterna redan från årskurs ett i ridkonstkurserna föra riddagbok efter varje ridpass. Den ska innehålla uppgifter om vad man gjort på lektionen genom att besvara frågorna Vad? Varför? Hur? Studenterna får redan i årskurs ett själva tänka igenom hur de ska arbeta med sin skolhäst de dagar de inte rider lektion och därtill ska studenterna reflektera över vad de kan göra till nästa lektion. De får lägga upp en plan och lärarna kan sedan via loggboken se hur de arbetat och kan vid behov följa upp och hjälpa studenter som behöver stöd. (Loggbok ridkonst I 12/13) I detta arbete får de också så småningom reflektera över både sin självbild och sin kommande yrkesroll. Att ha sin skolhäst i ridbart skick ligger på studentens ansvar, även om de har stöd och handledning från början men efterhand är målet att de självständigt ska kunna hantera, rida och sköta hästar. Undan för undan ställs allt högre krav på att studenterna ska reflektera över sin prestation samt på slutet göra en analys av sin utveckling som ryttare. Här syns en tydlig utveckling hos studenterna i deras förmåga att utvärdera och analysera sig själva.

På motsvarande sätt arbetar studenterna inom kurserna "[Travsport och hästhantering](#)" och "[Travhäst i träning](#)". De för en så kallad träningsdagbok där de gör träningsplanering med träningsupplägg för sin skolhäst samt följer upp och analyserar utfallet. Vid tentamen ska

studenterna självständigt kunna göra planering och träningsupplägg för en fiktiv häst från 1,5 års ålder till startklar häst som 3-åring. Frågeformulering: *”En ung häst kommer från det att den börjar tränas till dess att den kommer till start att utsättas för hård påfrestning och träning. Beskriv hur man tar hänsyn till olika delar i hästens utbildning, utveckling och uppbyggnad under en del av denna tid. Gör träningschema för en häst under 12 månaders träningsperiod.”* (Tentamen träningsfysiologi 12/13)

I ridkonstkurserna samt kurserna för travhäst har studenterna skolhästar de rider/tränar på egen hand mellan undervisningstillfällena. Detta gör att studenterna övar på att planera och lägga upp planering på både kort och lång sikt dels av arbetet hästarna ska göra, dels av sin egen tid. I [”Travsport och hästhantering”](#) får studenterna först i uppgift att fördjupa sig i en träningsmetod och därefter göra ett träningschema utifrån metoden, anpassad för sin skolhäst (Träningsmetod trav 12/13). I alla färdighetskurser ingår även häst- och anläggningsvård och under handledning får studenterna tillsammans arbeta fram och utvärdera olika former för att sköta och ansvara för sina skolhästar. Här läggs successivt allt större ansvar på studenterna för att planera och fördela arbetet mellan varandra med hänsyn till andra moment inom programmet och uppskattad tidsåtgång för olika saker.

Studenterna erbjuds inom kursen [”Travhäst i träning”](#) att ta tävlingslicens vilket man får göra efter 10 godkända lopp. De har möjlighet att köra utbildnings- eller licenslopp varje vecka. Studenterna har ”egna” passhästar/ träningshästar under en längre tid. Hästens fysiologiska förutsättningar för träning/tävling analyseras. Under träning följs pulskurvor och laktatprov upp för att bedöma träningseffekten. Studenterna lär sig på detta sätt att läsa av träningseffekter på olika hästar och övar sig att självständigt förbereda häst till tävling. Efter tävling bedöms hästen av veterinär och student för att säkerställa återhämtning. Självanalys sker löpande i olika praktiska moment, t.ex. efter lopp i samråd med lärare. Det sker även kontinuerligt ett erfarenhetsutbyte och en diskussion i studentgruppen omkring samtliga hästars träning och utveckling.

Träning i kritiskt tänkande och sammanställning av fakta från olika källor samt muntlig och skriftlig presentation av detsamma är något som är viktigt i dagens samhälle. Genom seminarie- och examensarbetskurserna får studenterna ökade färdigheter i detta vilket kan antas bidra till att studenterna får ökad anställningsbarhet. Utifrån våra alumnenkäter ([Rapport Alumnenkät 110831](#)) kan man utläsa att våra studenter har arbete i hög grad och att de återfinns i flera olika sektorer. Se vidare i del 3. En närhet till näringen är viktig och ett exempel på hur näringslivet kopplas till programmet är de så kallade utbildningsråd med representanter från näringen som ges möjlighet till att ta del av den utbildning studenterna får ([Kvalitetsutvecklingsplan 140210](#)). Se vidare i del 3. Innehållet i utbildningen är upplagt så att studenterna kan beredas möjlighet till att på egen hand även ta olika diplomeringar inom hästnäringen.

Analys och egna värderingar

Vår bedömning är att studenter som med godkänt resultat har genomgått utbildningen genom praktiska och teoretiska examinationer under de tre studieåren visat att de har färdighet och förmåga att arbeta med och ansvara för verksamheter inom hästnäringen och angränsande områden. Godkända studenter kan ta ansvar i stallar, de kan yrkesmässigt ta hand om och ansvara för en besättning med hästar och de kan självständigt undervisa elever inom det hippologiska området.

Vi kan utifrån våra alumnenkäter se att studenterna de facto får arbete inom hästnäringen och det tillsammans med bedömningar från våra VFU-värdar och examinationer inom programmet utgör grund för vår värdering att studenterna har goda färdigheter i att arbeta med och ansvara för verksamheter samt är väl förberedda för ett yrkesarbete inom hästnäringen.

Del 1 (forts.)

Examensmål 6

För hippologexamen ska studenten visa förmåga att hantera etiska frågor om hästhållning, hästsport och företagande

Exempel på hur vi arbetar för att studenterna ska uppnå mål 6:

Kurs	Mål	Genomförande	Examination	Betygskriterier
HO0058 Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet (15hp, åk2, Ridhäst)	Formulera en egen pedagogisk grundsyn utifrån etiska och moraliska ställningstaganden.	Inläsning av litteratur på området, reflektera över egna värderingar, ta ställning och diskutera olika värdegrunder i grupp	Inlämnings-uppgift med skriftlig återkoppling	3 Studenten kan beskriva sin egen pedagogiska grundsyn och motivera sina ställningstaganden samt sätta detta i relation till relevant litteratur
HO0088 Travhäst i träning (10hp, åk2, Travhäst)	Diskutera travsportens värdegrund, förutsättningar, utveckling och trender ur ett samhällsperspektiv	Läser och diskuterar omkring dokumentet "Travsportens värdegrund", diskuterar sportens förutsättningar, utveckling och trender ur ett samhällsperspektiv. Temadag djuretik	Examineras genom aktivt deltagande i diskussioner rörande travets värdegrund och travsportens koppling till samhällsperspektiv.	3 Studenten diskuterar travsportens värdegrund, förutsättningar, utveckling och trender ur ett samhällsperspektiv. 4-5 Studenten diskuterar och identifierar faktorer av betydelse för travsportens utveckling

I kursen "[Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)" nämner studenterna följande i kursvärderingarna: "Ridgruppen som vi har haft på undervisningsmetodikerna har varit en grupp utifrån; det har varit till fördel då undervisningsmetodiken känts mer "verklig" och levande." "Möjligheten att undervisa elever som kommer från annan grupp än den utbildningsgrupp man själv ingår i ger förutsättningar att pröva sin pedagogiska grundsyn". "Bedömning av eleverna ger en tillämpning av vetenskapsteorin i ett praktiskt samhälleligt sammanhang". Beträffande förmåga till självständigt kritiskt tänkande ansåg de flesta att de numera är mer medvetna om vilka olika sätt man kan lära sig saker på och de reflekterar över hur de själva och andra lär sig. Kursen får som genomsnittligt helhetsomdöme 4,0 och målpuppfyllelse 4,7 på den 5-gradiga skalan.

När det gäller värderingar och förmåga att göra bedömningar i olika sammanhang arbetar studenterna med detta i många kurser. I "[Pedagogik och ledarskap i hästverksamhet](#)" (åk2) samt "[Pedagogik i travhästverksamhet](#)" (åk3) har studenterna en stor inlämningsuppgift gällande pedagogisk grundsyn. Uppgiften lyder: "Sedan är syftet med uppgiften att du ska kunna formulera din egen pedagogiska grundsyn med utgångspunkt från din människosyn, samhällssyn och kunskapssyn. Du ska kunna motivera dina ställningstaganden samt sätta dem i relation till relevant litteratur. Syftet är också att du genom att skriva ner dina tankar om din framtida roll som lärare och förebild i hästverksamhet ska få ökad medvetenhet om densamma." (Pedagogisk grundsyn, examinationsuppgift 12/13). Denna uppgift kräver att studenterna diskuterar och medvetandegör sina grundläggande värderingar vilket gör att de kommer till insikt om dessa och därefter tydligare kan motivera sina handlingar i olika situationer.

Värderingsförmåga och förhållningssätt i olika samhälleliga och etiska frågor kräver en solid kunskapsbas med god vetenskaplig grund. Genom det första årets tydliga fokus på hästen som biologisk varelse har studenterna denna kunskap med sig till grund för sina värderingar. I "[Hippologisk introduktionskurs](#)" får studenterna en inblick i olika hästsporter och i samband med

detta förs diskussioner om vilka värderingar, etiska aspekter och eventuella fördomar man kan se inom olika hästsporter. Det gör att studenterna tidigt får en medvetenhet om de skillnader och likheter som finns avseende dessa frågor inom olika delar av hästnäringen.

I pedagogik- och ledarskapskurserna talar man mycket med studenterna om deras framtida yrkesroll och deras kommande roll som föredömen för många andra människor och vad det innebär för deras värderingar och förhållningssätt. I detta sammanhang diskuteras också lärarnas strävan efter att vara goda föredömen för studenterna. I undervisningsmetodikens vävs också ett medvetandegörande in om vilka hänsynstaganden man måste göra till hästar respektive elever i undervisningssituationen under ridlektioner. Vid examination av undervisningsmetodikens krävs för godkänt att studenterna tar hänsyn till etiska och säkerhetsmässiga aspekter.

I kurserna Friskvård och konvalescens I och II arbetar studenterna med en så kallad "Hippoanalys" (Studentarbete, Hippoanalys 2012). Utifrån denna analys studerar man olika verksamheter, t.ex. hos travtränare, deras hästars hälsostatus, stallmiljö och hästhållning, träningsupplägg med koppling till tävlingsresultat. Här ingår även att se på verksamheten och hur man där hanterar olika etiska aspekter. Man har inom travnäringen tagit fram "[Travets värdegrund](#)" vilken studenterna har till stöd i detta. Studenterna granskar slutligen verksamhetens koppling till omgivande samhälle avseende t.ex. foder- och gödselhantering. Denna uppgift ger studenterna medvetenhet om människors olika etiska och samhällseliga värderingar.

I kursen "[Företagsekonomi för hästverksamhet II](#)" ges föreläsningar i samhällsekonomi, juridik, miljö och kvalitetssystem samt CSR (Corporate Social Responsibility). Under dessa föreläsningar uppmanas studenten göra observationer i samhället och identifiera trender och företeelser som berör relevanta samhällseliga och etiska aspekter. Vidare skall studenten på ett relevant sätt beskriva hur områdena ovan berör en hästverksamhet i den strategiska planeringen såväl som i det dagliga arbetet. Frågeställningar studenterna ställs inför i anslutning till detta är t.ex. "*Undersök den externa ekonomiska miljön för en hästverksamhet/ridskola. Vilka ekonomiska situationer och förändringar i samhället kan påverka verksamheten (intäkter/kostnader) och resultatet (vinst/förlust) negativt såväl som positivt? Ge exempel på hur förändringar i ränteläge, lagstiftning, trender m.m. påverkar de beslut som ledningen måste ta för att drift och utveckling i hästverksamhet/ridskola skall fungera optimalt. Diskutera och föreslå förändringar i hästverksamhetens/ridskolans aktiviteter för att anpassa och säkra verksamheten utifrån förändringar i omvärlden.*"

På Hästnäringens riksanslagningar (HRA) har man en nära kontakt med omvärlden och hästnäringens olika organisationer, bland annat genom att många olika evenemang och tävlingar genomförs på HRA. Vid sådana tillfällen har studenterna möjlighet att vara delaktiga i verklighetsnära aktiviteter. Ibland genomförs temadagar inom olika ämnen som t.ex. djuretik. Dessa teman genomförs under en eller ett par dagar i samlad form och studenterna ges då möjlighet att följa föreläsningar, läsa aktuell litteratur, diskutera med varandra, lärare och externa parter omkring temat. Hippologstudenter har även ett utbyte med studenter från SLUs utbildning i Etologi och djurskydd i Skara i form av seminarier och diskussioner omkring djuretiska frågor.

I samband med att studenterna skriver introduktionen till sitt självständiga arbete diskuteras ett brett perspektiv av aspekter som kan motivera studier; historiska, ekonomiska, sociala, biologiska och samhällsvetenskapliga etc. I samband med försöksupplägg tas etiska riktlinjer kring att genomföra försök – intervjuer av människor och djuretiska aspekter upp. Ansökan om tillstånd för djurförsök kommer sedan fortlöpande upp i samband med diskussion av försöksupplägg. Studenterna är som nämnts tidigare delaktiga i större forskningsprojekt som genomförs på HRA, t.ex. projekt som "vänd på dygnet" och "aktiveringsstall" vilket gör att

frågeställningar kommer upp som berör hästen i samhället och olika etiska aspekter på hästhållning.

Studenterna ska under VFU-kurserna studera verksamhetens rutiner med särskilt fokus på arbetsplanering och arbetsledning för verksamhetens personal samt, i förekommande fall, anläggningens skötsel. Dessutom får studenterna i uppgift att studera verksamhetens hästhållning utifrån de lagar och föreskrifter som gäller. *”Uppgiften syftar till att den studerande skall kunna förvärva kunskaper om VFU platsens organisation, verksamhet och sociala roll. Studenten skall kartlägga förhållandena och verksamheten vid verksamhetsplatsen och genomföra en värdering baserad på analys och syntes.”* (VFU I Uppgifter trav). Detta görs främst utifrån de kunskaper studenterna har med sig från andra kurser inom programmet rörande t.ex. hästhållning, säkerhetsfrågor, miljöperspektiv och arbetsrätt. Vidare ska ett internationellt perspektiv finnas och, särskilt inom **”VFU II”** (åk3), förekommer en del internationella VFU-placeringar vilket ger möjlighet till jämförelser nationellt och internationellt. Diskussioner har därigenom kunnat föras angående hästhållning i olika länder som exempelvis Frankrike, Norge, Tyskland, Mexiko, Danmark, Holland och England. Man ser t.ex. på hur miljö samt kulturskillnader och förhållningssätt påverkar hästhållningen. Både under VFU-vistelsen och vid studenternas muntliga och skriftliga redovisningar av erfarenheter från VFU diskuteras dessa frågeställningar. Det kan handla om studenternas iakttagelser och reflektioner kring frågor som djurhållning och gödselhantering, men även hur man sköter sin sopsortering eller det faktum att man baserat sin verksamhet på arbetskraftsinvandring. Detta väcker naturligtvis många tankar och frågeställningar vilket ger studenterna perspektiv på sina egna värderingar. Erfarenheterna är att dessa diskussioner visar en tydlig medvetenhet bland studenterna, och att de har god förmåga att identifiera och problematisera de områden eller händelser som det är relevant att ta upp från sin VFU-placering. Kursledaren är i denna fas den som följer upp att dessa diskussioner förs på relevant nivå. Det internationella utbyte studenterna erbjuds inom utbildningen gör att de kan etablera ett internationellt nätverk och kontakter för framtida utlandsvistelser.

Analys och egna värderingar

Vår bedömning är att studenter som med godkänt resultat har genomgått utbildningen genom praktiska och teoretiska examinationer visat att de har förmåga att hantera etiska frågor om hästhållning, hästsport och företagande. Studenterna kan diskutera, argumentera och föra fram saklig hippologisk kunskap i såväl vetenskapliga som samhällsliga och etiska områden i dialog och diskussion med olika grupper, såväl lekmän som professionella. Vidare dokumenterar studenterna fortlöpande sina iakttagelser och för dessa vidare till för ändamålet avsatt kurstid. I muntliga presentationer och diskussioner samt i skriftliga sammanställningar behandlas frågor om djurhållning, undervisnings- och träningsmetoder, etik, sport- och sällskapsdjur, lagar och regelverk. Under VFU-perioderna ges värdefulla tillfällen att föra dialog och redovisa egna ställningstaganden kring olika frågor. I flera moment examineras studenterna på detta, både muntligt och skriftligt där de både ska ta ställning till olika värderingar och även formulera sina egna värderingar i olika frågor.

Del 2

Lärarkompetens och lärarkapacitet

Totalt sett deltar ca 70 lärare i programmet, se tabell. Det stora antalet beror främst på strävan att engagera landets främsta experter som lärare i olika ämnen. Det beror också på att dubblerade befattningar förekommer inom vissa ämnen då utbildningen ges på tre orter, Flyinge, Strömsholm och Wången. De lärare som är anställda på SLU har som regel sin huvudsakliga lärar- och forskarverksamhet vid respektive ämnesinstitution, medan lärarna vid riksanslagningarna oftast även medverkar i andra utbildningsprogram och i vissa fall även bedriver tränings-/utbildningsverksamhet i egen regi. Det är få lärare som arbetar heltid med undervisningen inom hippologprogrammet. Detta innebär ändå att det är relativt hög lärartäthet och undervisningen inom programmet sker i små grupper med hög grad av individualisering.

En majoritet av lärarna inom programmet har genomgått både betygskurs och grundkurs i högskolepedagogik vid SLU. Dessutom har så kallade ämnesgrupper utsetts med lärare som undervisar inom samma ämnesområde men i olika årskurser och riksanslagningar. Detta skapar ökade möjligheter till integration och samverkan. Ett annat sätt att arbeta med integration är de översiktsplaner som skrivs i alla kurser. Av [översiktsplanen](#) framgår i detalj upplägget på kursen samt hur högskolemässighet, internationalisering och generella kompetenser beaktas i kursen. Där ska även framgå hur kursen relaterar till andra kurser i programmet inom årskurs och inriktning samt till andra kurser i programmet och mellan årskurser. Slutligen beskrivs där hur kursen bidrar till studenternas anställningsbarhet. Hippologgenheten genomför också lärardagar varje år då lärare som arbetar med kurser från de tre inriktningarna och de tre årskurserna möts. Under dessa dagar kombineras kompetensutveckling med samverkans- och samordningsdiskussioner och ett allmänt utbyte av idéer. I samband med olika former av kompetensutveckling är även de djuretiska aspekterna ett viktigt inslag. På SLU finns en lektor i djuretik, Helena Röcklinsberg, som dels medverkar till att lärarna får ökade kunskaper i att hantera etiska frågor och dels möter studenterna direkt i undervisningen angående detta viktiga område.

När programmet blev treårigt utnämndes de världsledande ryttarna Kyra Kyrklund och Jan Jönsson till adjungerade professorer i ridkonst. Båda har omfattande meriter som aktiva och som tränare/ledare inom ridsporten i OS- och VM-sammanhang. De är anställda av SLU men finansieras genom HNS. Tre så kallade utbildningsråd (Ridhäst, Travhäst, Islandshäst) är knutna till hippologprogrammet, och de adjungerade professorerna är delaktiga i utbildningsråd för ridhäst. I dagsläget har rådet inom ridhäst kommit längst i sitt arbete i och med de adjungerade professorernas tillträde 2011. Till travinriktningen är ett utbildningsråd knutet med bl.a. Stig H. Johansson, en av världens allra främsta travtränare, som en av mentorerna. Syftet med råden är att de skall verka kvalitetsdrivande genom att med utgångspunkt i aktuell svensk och internationell hästsport och med hänsyn till aktuell forskning bl. a. göra en bedömning av och hjälpa till med kontinuerlig stöttning och utveckling av programmet genom synpunkter och argument på vad som är bra och vad som kan förändras eller förbättras. De ska också göra en bedömning av utbildningen ur kvalitetssynpunkt i relation till arbetsmarknadens behov, så att utbildningen vinner trovärdighet i hästnäringen. Utbildningsrådets arbete innebär att utbildningens mål stäms av både gentemot våra students faktiska kunskapsläge och gentemot vilka kunskaper som efterfrågas på arbetsmarknaden.

I arbetet med att kartlägga kompetensnivåerna hos lärarna i färdighetsämnena vid riksanslagningarna har en kompetensbeskrivning utarbetats avseende vad som skulle motsvara t.ex. lektors- eller adjunkt-nivåerna i den akademiska världen ([Kompetenser och arbetsuppgifter 110407](#)). Med de adjungerade professorerna är sex professorer verksamma i utbildningen, alla via

SLU. Det finns ca 14 lärare på lektorsnivå i systemet, fem i färdighetsämnena och nio i de teoretiska ämnena (varav sju vid SLU). Två av de fem lektorerna i färdighetsämnena verkar inom islandshästinriktningen. Totalt sett förfogar hippologprogrammet över en mycket kompetent grupp av lärare och examinatorer. Detta gäller särskilt inom ridkonsten och de praktiska och teoretiska delarna av ämnet "Hästens biologi och handhavande".

Flera av lärarna i färdighetsämnena är aktiva på internationell nivå, t.ex. vid OS i London, och på högsta nationella nivå inom ridsporten (den svenske förbundskaptenen i dressyr). Vi har även körlärare i världsklass och ett antal lärare som är framgångsrika tävlingsryttare och även arbetar som tränare på timbasis. Några av lärarna på islandshästinriktningen tävlar och tränar också på högsta internationella nivå. Även lärarna på travinriktningen är aktiva som tränare och/eller kuskar både i Sverige och internationellt. I de teoretiska ämnena är enskilda anläggningar sårbara genom att den kritiska massan av egna lärare i vissa ämnen är liten. Den koppling till ämnesinstitutionerna som SLU tillhandahåller är därför mycket viktig för att säkerställa undervisningens kontinuitet och högskolemässighet. Samtidigt strävar man på anläggningarna efter att anställa fler egna forskarutbildade lärare.

Ser man till de aktuella mål som programmet nu utvärderas mot så är det av värde att lärarna är forskningsaktiva från ett brett vetenskapligt spektrum. Här är SLU och kontakten med ämnesinstitutioner och deras lärare och forskare mycket viktiga för att studenterna ska ha tillgång till både vetenskaplig bredd och djup. Det är även viktigt att lärarna i färdighetsämnena är aktiva och framgångsrika i ämnet de undervisar i då det ger studenterna maximala möjligheter till utveckling. Studenterna har genom hela utbildningen en nära koppling till sporterna och näringen genom lärare som tränar och tävlar utanför sin lärargärning.

Antal helårsstudenter

Helårs- studenter	Totalt registrerade	Varav Ridhäst- inriktning	Varav Travhäst- inriktning	Varav Islandshäst- inriktning
HT12/VT13	80	65	3	12

Helårs- studenter	Antal studenter vid terminstart Åk 1	Antal studenter vid terminstart Åk 2	Antal studenter vid terminstart Åk 3
HT12/VT13	26	21	29

Del 2

Studenternas förutsättningar

Sökande till hippologprogrammet kommer från en relativt väl avgränsad rekryteringsbas men med mycket skiftande förutsättningar. I behörighetskraven ingår, utöver krav på skolbakgrund, ett godkänt antagningsprov, d.v.s. ett krav på de blivande studenternas personliga färdighet i ämnet ridkonst eller körkonst samt hästhantering. Under provet rider/kör studenterna och visar på sin förmåga att hantera häst. Programmet har en stark profil på konstnärlig utveckling inom dessa ämnen. För att studierna skall kunna starta på en rimlig nivå satt i relation till målet krävs en grundnivå på studenternas personliga färdighet. Vår erfarenhet är att en minsta gemensam basal nivå på den egna färdigheten ger utgångspunkt för bättre kvalitet på undervisningen. Studenterna visar en utomordentlig utveckling av sin personliga färdighet mycket tack vare att programmet ger goda förutsättningar. Resultaten i kurserna inom rid- eller körkonst har genomgående varit mycket bra. Få studenter är underkända eller har rester. Examinationsfrekvensen inom hippologprogrammet uppgår genomsnittligt över åren till cirka 85 %. Flertalet av de studenter som har rester har endast ett fåtal poäng kvar, oftast i form av fördjupnings-/examensarbete.

Det tidigare kravet på 6 månaders yrkeslivserfarenhet har, fr.o.m. antagningen 2013, tagits bort. Ett flertal studenter kommer därmed sakna erfarenhet från yrkesmässig hästhållning och den bristen behöver mötas med särskilda insatser inom programmet. Hur denna förändring kommer att påverka studenternas resultat är i dagsläget svårt att säga. De första studenterna med dessa förutsättningar slutar årskurs tre först 2016.

Del 3

De självständiga arbetena

Det självständiga arbetet omfattar 15 högskolepoäng. Under det tredje årets hösttermin inleder studenterna sin examensarbetskurs med repetitionsföreläsningar och fördjupning om metodval och vetenskapligt arbetssätt och därefter påbörjar studenterna sitt självständiga arbete med att välja problemområde o.s.v. I samband med VFU-perioden sker ett uppehåll i examensarbetskursen och den avslutas sedan i slutet av vårterminen med presentation, opponering och försvar av det färdiga arbetet. Läsåret 2012-2013 var det första året hippologprogrammets tredje år genomfördes och därmed även första gången examensarbetskursen genomfördes i nuvarande form. Det totala antalet studenter som genomförde det tredje året var 29. De fördelade sig så att 13 studenter gjorde ett enskilt självständigt arbete, 10 studenter arbetade i par om två och slutligen var det sex studenter som arbetade i grupp om tre. Det innebär att det totalt är 20 självständiga arbeten som hittills genomförts inom det treåriga hippologprogrammet. Av dessa 20 var nio arbeten godkända den 31 augusti 2013 och därmed slumpades åtta arbeten ut att vara med i UK-ämbetets utvärdering av programmet.

Andra förhållanden

Hippologutbildningen intar en särskild position i förhållande till övriga utbildningar på SLU. Utbildningen tillkom genom ett riksdagsbeslut våren 1994 och finansieras gemensamt av staten genom SLU och av näringen genom HNS (Hästnäringens Nationella Stiftelse). SLU är huvudman för utbildningen som är förlagd till hästnäringens riksanläggningar Flyinge, Strömsholm och Wången. Programmets placering på HRA med alla de faciliteter i form av moderna stallanläggningar, hästar av mycket hög kvalitet samt den lärarkompetens som finns tillgänglig där är en avgörande förutsättning för att kunna bedriva högklassig utbildning, såväl teoretisk som praktisk. Där finns tillgång till professionellt kunnande och de senaste rönen från svensk och

internationell hästforskning. Samtliga skolhästar har en hög utbildningsnivå, något som uppmärksammats bland annat då Flyinge och Strömsholm haft besök av lärar- och elevgrupper från nationella centra i Frankrike och Tyskland. Vid SLU i Uppsala finns hippologenheten som en länk mellan HRA och SLU. Enhetens uppgifter består såväl av ledning, samordning och administration som av undervisning, forskning och utveckling. Föreståndaren vid hippologenheten ansvarar för ledningen av enhetens arbete och för dess ekonomi. Enheten är också ett nav i samarbetet inom SLU, såväl gällande samverkan med andra institutioner i utbildningen som SLUs övriga servicefunktioner och beslutsorganisation.

Inom hippologprogrammets verksamhet finns ett genomtänkt kvalitetsarbete ([Kvalitetsutvecklingsplan 140210](#)) där studenter deltar i olika forum och därmed övar sitt kritiska tänkande samt att diskutera problem och lösningar och komma fram till konstruktiva förslag till förbättringar. Kursvärderingar visar att studenterna kan framföra sina erfarenheter och synpunkter på aktuell kurs. Detta görs först individuellt i skriftlig form, därefter får studenterna gruppvis diskutera ett antal frågor om kursens genomförande och avslutningsvis hålls en diskussion där medverkande lärare är med efter att även de i grupp diskuterat igenom den aktuella kursens genomförande. Vid denna gruppdiskussion förs minnesanteckningar som sedan läggs samman med de individuella skriftliga värderingarna. Sammanställningarna av kursvärderingarna diskuteras sedan mellan kursledning, studierektor och programstudierektor efter läsårets slut och eventuella åtgärdsförslag tas fram inför kommande läsår. Ett annat tillfälle då studenterna tränar att leda möten, att föra och skriva protokoll samt att företräda sina studiekamrater är de så kallade kursrådsmötena där studentrepresentanter är ordförande och sekreterare. Syftet med dessa möten är att skapa ett forum för dialog mellan studenter, lärare och skollledning. Det ger möjlighet till att ta upp lokala frågeställningar samt utforma förslag till lösningar.

Våren 2013 examinerades den 16:e årgången studenter från hippologutbildningen, femton från det tvååriga programmet och en från det 3-åriga. Den sammanfattande utvärdering som varje avgångsstudent gör i samband med att de avslutar programmet ger många värdefulla kommentarer för programmets kvalitetsutveckling. Sammantaget är studenternas mål med att gå utbildningen att de skall få en bred kunskap i teori och praktik, förståelse för häst och hästanknuten verksamhet samt att gå ut i yrkeslivet med en gångbar professionell kompetens. De har uppfattningen att måluppfyllelsen är mycket god. Som det bästa med utbildningen lyfter studenterna ofta fram bredd och djup i den teoretiska undervisningen. De framtida möjligheter utbildningen ger och den höga kvaliteten i den praktiska färdighetsträningen. Lärarnas mycket goda kunskap och den höga kvaliteten på hästar är ofta återkommande kommentarer i utvärderingarna. I utvärderingen anger också studenterna sina planer på arbete/arbetsuppgifter efter utbildningen. Många ser sig i ledande roller som lärare, stallchefer och egna företagare som exempelvis hästutbildare.

Hippologernas arbetsmarknad har regelbundet undersökts genom alumnenkäter. Senast gjordes detta 2011 ([Rapport Alumnenkät 110831](#)), då cirka 350 hippologer uppgav att i princip ingen arbetslöshet förekom och att omkring 85 % arbetade inom hästsektorn. Man kan tydligt utläsa, bl.a. av arbetsmarknadsenkäten, att utbildningen fyller sitt huvudsyfte, d.v.s. att försörja hästnäringen med kompetens som kan ansvara för näringens verksamheter. Detta på en högre nivå än vad som var möjligt innan en universitetsutbildning fanns tillgänglig. Hippologernas anställningsbarhet är alltså mycket god vilket torde borga för att utbildningen håller god kvalitet, inbegripet den samhälleliga anpassningen. Hippologer har idag etablerat sig på ett antal ansvarstunga poster. Ett stort antal hippologer återfinns som ridlärare vid landets ridskolor och många av dessa axlar även chefskapet för verksamheten. Flera hippologer återfinns som lärare och ledare t.ex. studierektor och verksamhets-chefer vid HRA. Hippologer är också etablerade inom ett brett spektra utanför utbildningsväsendet t.ex. i försäkringsbolag, läkemedelsföretag och fodermedelsföretag. Hippologer förekommer i hög grad även som egenföretagare. Jämför man

UNIVERSITETS- KANSLERSÄMBETET

hippologer med examen från SLUs andra utbildningar är det endast från lantmästarprogrammet som fler etablerar sig som egna företagare.

Många hippologer har också valt att läsa den tilläggsutbildning till gymnasielärare som finns tillgänglig vid exempelvis Uppsala universitet och Malmö högskola. Detta innebär att de etablerat sig som lärare vid de flesta av Sveriges gymnasieskolor som erbjuder såväl teoretisk som praktisk utbildning inom hästområdet. Detta har varit möjligt med den tvååriga hippologexamen. Med det nya kandidatprogrammet möjliggörs nu fortsatta studier på avancerad nivå, därmed kan även forskarutbildning komma ifråga. I dagsläget följer en hippolog masterprogrammet i Animal Science vid SLU.

Lärarkompetens och lärarkapacitet

LÄRARKOMPETENS OCH LÄRARKAPACITET								
Eventuella generella kommentarer								
Titel/ examen	Anst. inrikt.	Prof.- kompetens	Anst. omf. vid läro- sätet % av hel- tid	Under- visn. grund- nivå inom huvud- om- rådet % av hel- tid	Under- visn. avanc. nivå % av hel- tid	Tid för forsk vid läro- sätet % av hel- tid	Namn	Kommentar Kompletterande erfarenheter
Professor Vet. med. dr	Hästens biologi Hälso- och sjukvård, biomekanik Examinator	Veterinär	100	30	10	60	Lars Roepstorff	Institutionen för Anatomi, Fysiologi och biokemi - hippologenheten, SLU
Univ. lektor Agr. dr	Hästens biologi avel och genetik Examinator	Agronom	100	20	15	65	Åsa Viklund	Institutionen för husdjursgenetik, SLU
Univ. lektor Docent Vet. med. dr	Hästens biologi, hälso- och sjukvård, anatomi Examinator	Veterinär	100	Gäst- före- läsare Hand- ledare			Göran Dalin	Institutionen för Anatomi, Fysiologi och biokemi- hippologenheten, SLU
Stats- agronom Docent Agr. dr	Hästens biologi avel och genetik	Agronom		Gäst- före- läsare			Jan Philipsson	Emeritus, Senior advisor Institutionen för husdjursgenetik, SLU
Univ. Adjunkt Fil. lic pedagogik	Pedagogik Examinator	Pedagog	100	50		25	Susanne Lundesjö Kvart	Institutionen för Anatomi, Fysiologi och biokemi- hippologenheten, SLU Doktorand Uppsala universitet
Adjunkt Hippolog- examen Fil. kand Arbetslivs- pedagogik	Ledarskap Utbildnings adm.	Hippolog Administratör	80	25			Therese Waerner	Institutionen för Anatomi, Fysiologi och biokemi- hippologenheten, SLU
Univ. lektor Agr. dr	Hästens biologi beteende, utfodring	Agronom	100	15	5	80	Margareta Rundgren	Institutionen för husdjursens utfodring och vård, SLU
Forskare Fil. dr molekylär	Hästens biologi genetik	Biolog	100	Gäst- före- läsare	5	25	Sofia Mikko	Institutionen för husdjursgenetik, SLU Chef f. H-gen lab.

genetik								
Univ. lektor Professor Agr. dr	Hästens biologi utfodring	Agronom	100	Gästföreläsare 4	12	84	Anna Jansson	Institutionen för husdjurens utfodring och vård, SLU
Univ. adjunkt Agronom- examen	Hästens biologi Före- ståndare Program- studierektor	Agronom	100				Anna-Lena Holgersson	Undervisningserfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå Lärarutbildning
Professor Vet. med. dr	Hästens biologi Reproduktion	Veterinär	100	Gästföreläsare 25	25	50	Anne-Marie Dalin	Institutionen för Kliniska vetenskaper, SLU
Docent Univ. lektor	Djuretik	Teol. kand. inriktning djuretik	100	Gästföreläsare, timmar	20	50	Helena Röcklinsberg	Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU
Adj. professor	Ridkonst	Tränare Ridlärare	10	8		2	Kyra Kyrklund	Internationell tränare, bl.a. en elev (Jan Brink) som vunnit SM och VM Branschanpassad läromedelsutveckling Tävlingsmeriter: Segrat tio Finska Mästerskap, SM, EM, Guld i Världscupen dressyr, Silver i VM, deltagit vid fler OS
Adj. professor	Unghästutbildning Coachning	Tränare Ridlärare	20	15		5	Jan Jönsson	A-tränare, landslagstränare Kapten Förbundskapten Undervisningserfarenhet på gymnasie- och yrkeshögskolenivå Branschanpassad läromedelsutveckling Tävlingsmeriter: SM segrar, EM, OS
Adjunkt Fil. Kand.	Bibliotek och informations- kunskap	Bibliotekarie	25	15		0	Anders Rydqvist	Tidigare bibliotekarie vid Uppsala universitet Undervisningserfarenhet från Uppsala universitet, grund och forskarutbildning
Univ. adjunkt Pol. Mag. ekonomi	Ekonomi Examinator	Ekonom	SLU	Timmar		30	Thomas Björklund	Ämneslärarexamen. Anställd SLU Undervisningserfarenhet från Malmö högskola, Köpenhamns universitet, SLU Alnarp, samt på gymnasienivå Tidigare chef för uppdragsutbildning vid Lunds universitets

								Branschanpassad läromedelsutveckling
Adjunkt	Ekonomi	Ekonom		Timmar		0	Finn Toumpo	Diplomerad marknadsekonom Undervisningserfarenhet från Folkuniversitetet Malmö, SLU Alnarp lantmästare och landsbygdsentreprenör, Malmö högskola samt på gymnasienivå
Lektor Fil. dr försöks- djurs- vetenskap	Hästens biologi Examinator	Etolog	75	15		10	Hanna Sassner	Undervisnings- erfarenhet på grund- och forskarutbildning från SLU Uppsala, Uppsala universitet samt Karolinska institutet Tävlingsmeriter på medelsvår nivå
Lektor Vet. med. dr	Hästens biologi hälso- och sjukvård Examinator	Veterinär	30	20		10	Per Michanek	Undervisnings- erfarenhet från SLU Alnarp lantmästarprogrammet samt på gymnasienivå Tidigare forskningserfarenhet från läkemedelsbolag. Tidigare forskningsansvarig på Flyinge Branschanpassad läromedelsutveckling Tävlingserfarenhet inom galoppport
Adjunkt Agronom- examen	Hästens biologi avel, utfodring	Agronom	100	95		0	Sofia Folestam	Lärarytelse Undervisnings- erfarenhet från SLU Uppsala samt på gymnasienivå Tävlingserfarenhet på medelsvår nivå
Adjunkt Lant- mästar- examen	Hästens biologi Häst- hållning, unghäst	Lantmästare	100	5		0	Birgitta Valette	Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och yrkeshögskolenivå Utbildad veterinärassistent Branschanpassad läromedelsutveckling Uppfödare
Adjunkt	Häst- hantering, hästhållning och anläggning	Stallchef	100	44		0	Gitte Johansson	Stallchefsutbildad Semin-assistent Diplomerad unghästutbildare Tävlingsmeriter på medelsvår nivå
Adjunkt	Häst-	Hippolog	100	60		0	Anna Nilsson	Arbetade tidigare som

Hippolog-examen	hantering hästhållning och anläggning								djursjukvårdare. Tävlingsmeriter på medelsvår nivå
Instruktör Hippolog-examen	Hästhantering hästhållning och anläggning,	Hippolog Stallchef	100	30		0	Emma Nilsson		Tävlingsmeriter på medelsvår nivå Undervisnings- erfarenhet på yrkeshögskolenivå
Bitr. lektor	Hästhantering hovslageri	Hovslagare	80	11		0	Odd Granlid		Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och yrkeshögskolenivå Godkänd hovslagare CEF
Försöksledare Agr. lic.	Hästhållning byggnadsfunktion och djurmiljö	Agronom	SLU	Gästföreläsare		30 - 50	Micael Ventorp		Undervisnings- erfarenhet från SLU Alnarp inom agronom och lantmästarprogrammen
Bitr. lektor	Körkonst Examinator	Tränare	100	55		0	Marie Kahrle		Undervisnings- erfarenhet på gymnasienivånivå B-tränare i körning Tävlingsmeriter: Guld i enbet i VM, NM och SM
Bitr. lektor	Ledarskap Examinator	Officer	100	10		0	Niclas Erwall		Undervisnings- erfarenhet Försvarmakten Utbildningschef på Flyinge Tidigare chef för utbildningsbataljon kavalleriet Tävlingsmeriter på medelsvår nivå
Bitr. lektor	Ledarskap	Officer	20	10		0	Lars-Eric Svensson		Officer Undervisnings- erfarenhet Försvarmakten Tidigare chef för officershögskolan 2
Adjunkt Fil. kand. pedagogik	Pedagogik Studierektor	Idrottspedagog	100	50 lärare 50 studierektor		0	Caroline Santén		Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och yrkeshögskolenivå Studierektor hippologprogrammet 50 %
Lektor	Ridkonst Dressyr Examinator	Tränare	50	15		0	Bo Jenå		Undervisnings- erfarenhet på yrkeshögskolenivå A-tränare i hoppning Internationell domare Internationell utbildare Förbundskapten

								dressyr Tävlingsmeriter på svår nivå
Bitr. lektor	Ridkonst Dressyr Examinator	Ridlärare	70	61		0	Mette Henriksen	Undervisnings- erfarenhet på gymnasienivå B-tränare i dressyr Tävlingsmeriter på svår nivå
Instruktör	Ridkonst Dressyr	Unghäst- utbildare		Timmar		0	Olof Axelsson	Dipl. Unghästutbildare Tävlingsmeriter: landslagsryttare som junior Beridare
Lektor	Ridkonst Hoppning Examinator	Tränare	65	29		0	Ann-Catrin Carlsson	Undervisnings- erfarenhet på yrkeshögskolenivå A-tränare i hoppning Landlagsledare junior 99-04 Ass. Förbundskapten senior 06-10 Tävlingsmeriter på medelsvår nivå
Adjunkt	Ridkonst Hoppning	Tränare		Timmar		0	Maria Gretzer	Undervisnings- erfarenhet på falkhögskolenivå A-tränare i hoppning Tävlingsmeriter: Landslagsryttare 1990 – 2006 3 OS, flerfaldig svensk mästare Avelsdomare
Adjunkt Hippolog- examen	Ridkonst Hoppning	Hippolog	100	58		0	Hanna Carlsson	Tävlingsmeriter på medelsvår nivå
Instruktör	Ridkonst Hoppning	Tränare		Timmar		0	Henrik Ankarcrona	Undervisnings- erfarenhet på yrkeshögskolenivå C-tränare i hoppning Tävlingsmeriter på svår nivå. Deltagit i VM som junior/young rider. Placeringar i världscupen i hoppning
Adjunkt	Ridkonst Unghästens utbildning	Stallchef Unghästut- bildare	60	40		0	Karin Engström	Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och yrkeshögskolenivå Branschanpassad läromedelsutveckling C-tränare i dressyr Stallchefsutbildad med mångårig erfarenhet av unghästutbildning. Tävlingsmeriter medelsvår nivå

Adjunkt Agronom-examen	Ekonomi Examinator	Agronom	15	15			Lars-Gösta Naucler	Branschanpassad läromedelsframställning Utbildare inom LRF-konsult
Adj. univ. lektor Docent Agr. dr	Hästens biologi – Fysiologi, teknik Examinator	Agronom	100	30		20	Karin Morgan	Adjungerad Univ. lektor vid inst. f Anatomi, Fysiologi och biokemi vid SLU Uppsala Undervisnings- erfarenhet från SLU Uppsala Huvudhandledare för doktorand G. Thorell C-tränare i dressyr Tävlingsmeriter på medelsvår nivå
Hippolog-examen	Hästens biologi Studierektor	Hippolog	70	50 studierektor			Linda Nordwall	Ridlärare SRL III Lärarutbildning Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och yrkeshögskolenivå Tävlingsmeriter i hoppning och dressyr medelsvår nivå B-tränare trav Studierektor för hippologprogrammet 50 %
Adjunkt Agronom-examen	Hästens biologi utfodring	Agronom	100	10			Linda Kjellberg	Lärarutbildning Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå
Adjunkt Leg. vet.	Hästens biologi hälso- och sjukvård	Veterinär	100	10			Nina Roepstorff	Utbildad stuteriveterinär Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå Tävlingserfarenhet på svår nivå
Adjunkt	Häst- hantering Häst- hållning och anläggning	Stallchef	100	25			Jonas Johnson	Stallchefsutbildad Chef för Ridskolan Strömholms alla stallar Tävlingserfarenhet på lätt nivå
Instruktör Hippolog-examen	Häst- hantering Häst- hållning och anläggning, stallchef	Hippolog	100	100			Åsa Johansson	Lärarutbildning Undervisnings- erfarenhet på gymnasienivå Överdomare i hoppning
Instruktör Hippolog-examen	Häst- hantering Häst- hållning och anläggning, stallchef	Hippolog	100	20			Elin Ingelsberg	Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå. Tävlingsmeriter på medelsvår nivå

Instruktör Hippolog- examen	Häst- hantering Häst- hållning och anläggning, stallchef	Hippolog	100	20			Magdalena Sandberg	Läro- utbildning Undervisnings- erfarenhet på gymnasienivå Tävlingsmeriter hoppning medelsvår nivå
Adjunkt Fil. mag. Idrotts- vetenskap (klar men examen ej utfärdad)	Pedagogik	Idrotts- pedagog	100	25		50	Gabriella Thorell	Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå. Doktorand Nationella forskarutbildning i Idrottsvetenskap.
Instruktör	Pedagogik Verksamhet sförlagd utbildning	Ridlärare	100	80			Åsa Steninger	Ridlärare SRL III C-tränare dressyr Tävlingsmeriter på medelsvår nivå Mångårig erfarenhet som lärare/chef på ridskola
Bitr. lektor	Ridkonst dressyr Examinator	Ridlärare	100	55			Marianne Essén Söderberg	Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå B-tränare i dressyr Tävlingsmeriter på svår nivå Landslagsledare för juniorer och Young Rider
Adjunkt Hippolog- examen	Ridkonst dressyr	Hippolog	100	15			Ingrid Jerlin	Ridlärare SRL III Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå B-tränare i dressyr Tävlingsmeriter på svår nivå
	Ridkonst dressyr	Ridlärare		Timmar			Louise Nathorst	Ridlärare SRL III A-tränare i dressyr Tävlingsmeriter: OS, VM, SM Vunnit världscupen i dressyr Förbundstränare
	Ridkonst dressyr	Tränare		Timmar			Lars Andersson	A-tränare i dressyr Tävlingsmeriter på svår nivå Internationell dressyrdomare
Instruktör Hippolog- examen	Ridkonst dressyr	Hippolog	100	Timmar			Linda Andersson	Undervisningserfarenhe t på gymnasie- och folkhögskolenivå Tävlingsmeriter på svår nivå
Bitr. lektor	Ridkonst hoppning Examinator	Tränare	100	10			Jens Fredricson	A-tränare i hoppning Militär befäls- och reservofficersutbildning

								Undervisningserfarenhet på gymnasienivå Branschanpassad läromedelsutveckling Tävlingserfarenhet: OS, EM Landslagsledare
Bitr. lektor	Ridkonst hoppning	Ridlärare	100	40			Daniel Svensson	Ridlärare SRL III Militär befälsutbildning Undervisningserfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå A-tränare i hoppning Tävlingsmeriter på svår nivå Landslagsledare för juniorer Young Rider
Yrkes-examen Studie- o. yrkesvägledare	Administration	Utbildningschef	100				Becky Evensen	Ridlärare Studie- och yrkesvägledare inom gymnasieskolan
Adjunkt Fil kand. ekonomi	Ekonomi Examinator	Lärare	25	25			Bengt Larsson	Lärarexamen Undervisningserfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå
Adjunkt Leg. vet. forskarstud. SLU	Hästens biologi Hälso- och sjukvård	Veterinär	100	30			Ulf Hedenström	Undervisningserfarenhet från SLU Skara djursjukskötare samt på gymnasie- och folkhögskolenivå Branschanpassad läromedelsutveckling
Adjunkt Agronom-examen Doktorand SLU	Hästens biologi Utfodring, avel	Agronom	Tjänstledig för forskarstudier		2	98	Sara Ringmark	Undervisningserfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå
Bitr. lektor Agr. lic	Hästens biologi Avel, utfodring Examinator	Agronom	60	5			Karin Ericson	Undervisningserfarenhet från SLU Uppsala, samt på gymnasie- och folkhögskolenivå. Utbildnings/utveckling schef på Wängen
Bitr. lektor Agr. lic	Hästens biologi Utfodring, avel	Agronom	100	40			Malin Connysson	Lärarutbildning Undervisningserfarenhet på folkhögskolenivå
Instruktör	Hästhantering hovslageri	Hovslagare	100	10			Johanna Svensson	Hovslagare med gesällbrev Undervisningserfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå
Bitr. lektor	Körkonst	Professionell	100	5			Jan Halberg	Undervisnings-

	travhäst Examinator	travtränare						erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå Sportchef på Wängen Professionell travtränare Tävlingsmeriter inom travsport
Adjunkt Hippolog- examen	Körkonst travhäst	Hippolog	100	20			Linda Degermark	Lärarutbildning Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå Professionell travtränare Tävlingsmeriter inom travsport
Adjunkt Hippolog- examen	Körkonst travhäst	Hippolog	5	5			Roger Persson	Professionell travtränare Undervisnings- erfarenhet på gymnasienivå Tävlingsmeriter inom travsport
Instruktör	Körkonst travhäst	Professionell travtränare	100	17			Lars-Åker Svärdfeldt	Professionell travtränare Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå Tävlingsmeriter inom travsport
Adjunkt Hippolog- examen	Pedagogik Studierektor	Hippolog	100	20 lärare 50 studie- rektor			Malinda Alriksson	Lärarutbildning Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå Studierektor för hippologprogrammet
Lektor	Ridkonst islandshäst Examinator	Ridlärare	50	20			Gudmundir Einarsson	Ridlärare Unghästexaminator Tävlingsmeriter: Svensk landslagsryttare, ett flertal medaljer från VM och SM
Bitr. lektor	Ridkonst islandshäst Examinator	Ridlärare	5	5			Jenny Mandal	Undervisnings- erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå Internationell utbildningsledamot inom FEIF Ridlärare C-tränare
Lektor	Ridkonst islandshäst	Ridlärare	10	10			Vignir Jonasson	Ridlärare Unghästexaminator Landslagsledare på Island och i Sverige Två VM guld Flertal SM medaljer
Adjunkt Hippolog- examen	Ridkonst islandshäst	Hippolog	100	22			Sara Ljung	Undervisningserfarenhe t på gymnasie- och folkhögskolenivå Tävlingsmeriter på nationell nivå
Instruktör	Ridkonst	Ridinstruktör	50	50			Ulrika	Undervisnings-

	islandshäst						Backan	erfarenhet på gymnasie- och folkhögskolenivå Ridinstruktör C-tränare Domare Tävlingsmeriter på nationell nivå
Instruktör	Ridkonst islandshäst	Ridinstruktör	100	20			Berit Edvardsson	Undervisnings- erfarenhet på gymnasienivå Ridinstruktör C-tränare Tävlingsmeriter på nationell nivå